

Täysistunto

Torstai 14.11.2019 klo 16.00—20.54

4. Lakialoite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla

Kansalaisaloite KAA 9/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 2,5 tuntia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

17.01 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Metsät ovat meille todella tärkeitä niin ihmisten kuin muidenkin lajien näkökulmasta. Metsät eivät ole vain puupeltoja teollisuuden raaka-aineeksi, vaan metsillä on valtava merkitys osana ilmastopolitiikkaa ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa. Ilmastonmuutoksen torjunnassa ne ovat korvaamattoman tärkeä hiilinielu ja hiilivarasto. Luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta ne ovat koti valtavalle määrälle lajeja, ja Suomen uhanalaisista lajeista suurin osa asuukin metsissä. Ympäristöarvojen lisäksi metsillä on arvoa niin virkistykseen, matkailun kuin harrastustoiminnan näkökulmasta. Lopulta kyse on myös siitä, että metsillä osana luontoa on itseisarvo.

Nämä metsien moninaiset arvot kertovat siitä, kuinka metsät ovat meille elinehto, henkireikä ja myös ylpeyden aihe. Meidän pitäisikin löytää yhä paremmin tapoja mitata metsien muitakin arvoja kuin puuntuotannollista arvoa. Näistä edellä mainituista syistä on tärkeää, että metsiämme hoidetaan hyvin ja viisaasti.

Nyt me olemme saaneet tänne eduskunnan käsittelyyn kansalaisaloitteen, jonka tavoitteena on siirtyä avohakkuista jatkuvan kasvatuksen menetelmään valtion metsissä. Tämä kansalaisaloite on mielestäni tärkeä, ja haluan kiittää aloitteen laatijoita ja kaikkia allekirjoittaneita.

Valtio on Suomen suurin metsänomistaja, ja valtion maat kattavat noin neljäsosan Suomen tuottavasta metsämaasta.

Avohakkuussa hakkuukypsä metsä kaadetaan miltei kokonaan: jäljelle jätetään tavallisesti muutama puu monimuotoisuutta turvaamaan ja muiden tilalle istutetaan tai kylvetään uusi taimikko.

Jatkuvassa kasvatuksessa metsää ei uudisteta ja kasvateta yhtenä tasaikäisenä puusukupolvena, vaan metsiköissä on monenikäisiä puita, joista poistetaan osa kerrallaan. Avohakkuuta ei tehdä, vaan metsä säilyy aina enemmän tai vähemmän peitteisenä. Uusia taimia ei lähtökohtaisesti istuteta, vaan metsä uudistuu luontaisesti. Jatkuvassa metsänkasvatuksessa hoitomenetelmät joustavat myös tilanteen ja tavoitteen mukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

No miksi jatkuva kasvatus sitten on hyvä asia? Ensinnäkin sen avulla voidaan turvata metsäluonnon monimuotoisuutta, sen avulla voidaan edistää metsien virkistyskäyttöä paremmin, ja sen avulla voidaan myös torjua ilmastonmuutosta. Jatkuva kasvatus myös tukee metsäteollisuuden jalostusasteen nostamista, sillä sen avulla mahdollisimman moni metsän puu saadaan kasvatettua arvokkaaksi tukkipuuksi.

Vasemmistoliitto kannattaa jatkuvaan kasvatukseen siirtymistä niissä valtion metsissä, joissa se on mahdollista. Lähtökohtaisesti meidän tulisi siirtyä jatkuvaan kasvatukseen, ja etenkin niin tulisi tehdä turvemaametsissä. Suometssissä jatkuvan kasvatuksen menetelmällä voidaan lisätä ekologista kestävyttä, voidaan suojella turvemaan hiilivarastoa ja vähentää siitä lähteviä hiilidioksidi- ja typpioksiduulipäästöjä. Samanaikaisesti jatkuvan kasvatuksen menetelmiä tulee tukea myös yksityismetsissä.

Myös hallitus on sitoutunut metsien hoidon parantamiseen. Sain itse hallitusneuvotteiluissa istua siinä pöydässä, jossa sovittiin useista metsien käyttöön liittyvistä toimenpiteistä. Hallitus aikoo nyt päivittää Metsähallituksen omistajapolitiittiset linjaukset siten, että yhteensovitetaan paremmin kestävä metsätalous, puun saatavuus, luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, ilmastopolitiikan tavoitteet ja maankäytön eri muodot. Hallitus on linjannut, että Metsähallituksen vuotuisessa tuloutustavoitteessa otetaan nykyistä paremmin huomioon vaikutukset hiilinieluun ja luonnon monimuotoisuuteen metsätalouden ja teollisuuden puuntarpeen rinnalla. Metsähallitukselle asetetaan nielutavoite. Myös talousmetsien luonnonhoitoa edistetään, ja hallitus on ohjelmassaan sitoutunut siihen, että Metsähallituksen mailla edistetään jatkuvan kasvatuksen menetelmiä.

Arvoisa puhemies! Suomalaiset laajasti eivät kannata avohakkuita. Myös minä olen kokenut sen, kuinka lapsuuden mökkimaisemani tuttu metsä onkin yhtäkkiä muuttunut avohakkuuaukeaksi. Olen nähnyt Suomessa niin avohakkuuaukeita kuin jatkuvan kasvatuksen hakkuukohteita. Avohakkuista luopuminen ei tietenkään tarkoita metsätalouden lopettamista, ja tällaista ei kukaan ole esittänyt. Tämä aloite kuitenkin osaltaan kertoo siitä, että ihmiset eivät ole tyytyväisiä nykyiseen metsienhoitoon. Eilen julkaistun Ylen uutisen mukaan Luonnonvarakeskuksen laskelmat osoittavat Suomen metsien hiilinielujen olevan vuonna 2035 huomattavasti aikaisemmin odotettua pienempiä. Tämä entisestään korostaa ilmastoviisaan metsäpolitiikan tärkeyttä. Valtion metsät ovat meidän kaikkien yhteistä omaisuutta. On tärkeää, että tätä kansallisomaisuutta käytetään kestävästi metsien moninaiset ympäristö- ja virkistysarvot huomioiden. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Matti Vanhanen: Meillä on tähän keskusteluun pyydetty etukäteen oliko se kuusi vai seitsemän puheenvuoroa. Ne käytetään ennen kuin debatti aloitetaan.

17.07 Piritta Rantanen sd: Arvoisa puhemies! Hyvät kuulijat! Saamme tänään käsiteltäväksi aloitteen, jolla todella on vaikutusta tulevaisuuden metsänhoidolle ja teollisuutemme tulevaisuudennäkymille. Meidän on oltava huolissamme maailmanlaajuisesta metsäkadosta ja metsien tilan heikkenemisestä. Meidän on oltava huolissamme siitä, kuinka metsien kestäväan hoitoon ja käyttöön ja metsien suojeluun kiinnitetään huomiota niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Samoin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen on oltava keskiössä päätöksiä tehdessämme. Samaan aikaan meidän on oltava huolissamme myös metsäteollisuutemme kilpailukyvystä ja sen ylläpitämisestä ja parantamisesta.

Avohakkuiden kieltäminen Suomessa ei kuitenkaan ole ratkaisu maailmanlaajuiseen metsäkatoon, ja Suomessa meillä ei ole sellaista tilannetta, että avohakkuiden kieltäminen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

tässä aloitteessa esitetystä muodosta olisi tarpeen. Meidän metsämme kasvavat enemmän kuin niitä käytetään. On myös hyvä ymmärtää tässä ilmastokeskustelun ilmapiiirissä, että vain kasvavat metsät sitovat ilmakehästä hiilidioksidia. Hiilen kerryttäminen metsiin onnistuu vain hoitamalla metsiä, ja hyvässä metsätaloudessa tulisi sallia sekä avohakkuut että jatkuva kasvatusta, niin kuin nytkin. Erilaiset tavat metsien kasvatukseen eri paikoilla painottavat metsätalouden monimuotoisuutta.

EU:ssa metsäpinta-ala on kasvanut viime vuosikymmenten aikana, mutta metsäkato jatkuu maailmalla erittäin huolestuttavaa vauhtia. Syitä tähän metsäkatoon maailmalla ovat muun muassa väestönkasvu ja sitä kautta ruuan, rehun, puun ja muiden hyödykkeiden tarve. Metsäkatoa lisääviä seikkoja ovat myös tiedonpuute, heikko hallinto, laitton toiminta ja maatalouteen käytettävien alueiden laajeneminen ja metsäpalot maailmalla.

Arvoisa puhemies! Metsäkadon torjumiseksi ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi tarvitsemme kullekin maalle ja maiden sisällä eri alueilla yksilöllisiä toimia ja ratkaisuja. Tarvitsemme kuluttajien tietoisuuden lisäämistä siitä, mistä kaupassa olevat tuotteet ovat tulleet, kuinka eettisesti ja ekologisesti ne on tuotettu ja minkälainen maankäyttöön kohdistuva kulutusjälki tuotteilla on. Esimerkiksi palmuöljy, liha, soija, kaakao ja maissi ovat sellaisia hyödykkeitä, jotka maailmanlaajuisesti aiheuttavat metsäkatoa. Kannustetaan ihmisiä tekemään valintoja, jotka eivät aiheuta metsäkatoa ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä. Metsät voivat luoda miljoonia kestäviä ja sosiaalista asemaa parantavia työpaikkoja ympäri maailmaa. Tehdään täällä Suomessa sellaista politiikkaa, joka on ennakoitavaa ja pitkäjänteistä.

Aloitteessa avohakkuukiello koskisi valtion omistamia maita. Tässä on ymmärrettävä, minkälaisia alueellisia vaikutuksia aloitteen voimaantulo aiheuttaisi. Valtion omistamista metsämaista suurin osa sijaitsee Pohjois- ja Itä-Suomessa. [Oikealta: Kyllä!] Päätös aiheuttaisi suurta alueellista epäoikeudenmukaisuutta, ja avohakkuukiellolla olisi merkittäviä paikallisia vaikutuksia. [Mikko Kärnä: Hyvä!] Asiaa kokonaisuutena tarkasteltaessa on myös huomattava, että vuosittainen päätehakkuu- ja uudistamisala on yhden prosentin metsäpinta-alastamme. [Hannu Hoskonen: Aivan oikein!] Siis yksi prosentti koko maamme metsäpinta-alasta. Samaan aikaan 13 prosenttia metsistämme on täysin suojeltu tai rajoitetussa käytössä. Tästä iso osuus on tiukasti suojeltua, ja näiden Suomessa tiukasti suojeltujen metsien osuus koko EU:n suojelluista metsistä on puolet. [Oikealta: Ohhoh!] Siis puolet koko EU:n alueella suojelluista metsistä sijaitsee Suomessa. [Arto Satonen: Aivan!] Ylpeänä voimme myös kertoa, että yli 90 prosenttia talousmetsistämme on sertifioitu, ja ylpeänä voimme myös todeta, että meillä on hyvä ja toimiva metsälaki nyt.

Tiedän, että metsäsektorin toimijat ottavat vakavasti huomioon luonnon monimuotoisuuden ja ilmastoon liittyvät kysymykset ja ovat aidosti olleet mukana tässä työssä jo vuosia. Luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen ja laajapohjainen yhteistyö on erittäin tärkeää. Meidän kaikkien tavoitteena tulee olla metsälajien uhanalaisuuskehityksen pysäyttäminen ja korjaaminen, ja sitä työtä on tehtävä laajasti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Meidän tekemien päätösten on perustuttava tutkittuun tietoon, ei tunteeseen. Siitä syystä olenkin iloinen, että Metsähallitus on tänä syksynä ilmoittanut perustavansa jatkuvan kasvatuksen alueita eri puolille Suomea, jotta saamme tutkittuun tietoon perustuvaa, luotettavaa ja käytännössä testattua tietoa — käytetään muun muassa tätä tietoa tulevaisuuden ratkaisuja tehdessämme ja annetaan metsänkasvatuksellekin tavoitteita, ei rajaavia keinoja, jotka voivat olla vahingollisia. [Eduskunnasta: Erittäin hyvä puhe! — Hyvä, hallitus! — Keskustalainen puheenvuoro! — Loistava puhe!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

17.13 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Aloitteessa siis esitetään, että valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutettaisiin niin, että valtion omistamilla alueilla ei olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita. Muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja tietyistä kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Metsähallitus on merkittävä puuraaka-aineen toimittaja. Viime vuosina valtion mailta on korjattu puuta noin 6 miljoonaa kuutiometriä eli noin 8 prosenttia teollisuuden tarvitsemasta puumäärästä. Metsäalan tuotteiden osuus Suomen viennistä on 20 prosenttia. Yleisin hakkuumuoto valtion mailla on harvennushakkuu, kaikista metsänkäsittelyistä noin 64 prosenttia. Avohakkuita on noin 25 prosenttia eli 18 000 hehtaaria. Avohakkuukiello ja siirtyminen vain jatkuvan kasvatuksen menetelmään vähentäisi puun tarjontaa, ellei hakkuualueiden määrää sitten kaksinkertaistettaisi. Suurimmat vaikutukset kiellolla olisi Pohjois-Suomessa.

Tasaikäisrakenteinen metsänkasvatus on osoittautunut Suomessa kestäväksi menetelmäksi. Puuston määrä Suomessa on noussut viimeisen sadan vuoden aikana 1,4 miljardista 2,5 miljardiin kuutiometriin. Vuosikasvu on noin 107 miljoonaa kuutiometriä, josta käytetään noin 80 miljoonaa kuutiota tällä hetkellä. 70-luvulla saman puumäärän saamiseksi avohakkuussa tarvittiin 1,5-kertainen pinta-ala kuin nykyään. Avohakkuita tehdään Suomessa vuosittain alle prosentille metsäpinta-alasta. Avohakkuut jäljittelevät luonnon dynamiikkaa. Täysin luonnontilassa puustomme uudistuisi joka tapauksessa lahoamisen, metsäpalojen ja muiden luonnonilmiöiden ansiosta.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa on syytä muistaa, että kun Suomessa käytetään metsää, tilalle istutetaan aina uusi. Ei anneta siis tahojen, jotka eivät tunne suomalaista metsänhoitoa, määritellä tekemisiämme. [Peter Östman: Juuri näin!] Suomalainen metsä uudistetaan joko istuttamalla tai kylvämällä. Uudistamisessa hyödynnetään yhä kevyempiä muokkausmenetelmiä. Tasaikäisrakenteisen metsänkasvatuksen vahvuuksia ovat vakiintuneet hoito- ja hakkuumenetelmät, joista Suomessa on pitkä käytännön kokemus ja rauhallinen ammattitaito.

Nykyinen metsälaki mahdollistaa kasvatusmenetelmän valinnan hyvin vapaasti. Jatkuva kasvatus, jota nyt esitetään pääsääntöiseksi toimintatavaksi valtion metsissä, on ollut sallittua uuden lain ansiosta muutaman vuoden. Ajatuksena oli, että se täydentää valikointia. Ainoana toimintamallina sitä ei voi perustella. Menetelmien vastakkainasettelun sijaan olisikin mielekkäämpää puhua kokonaisuudesta, jossa valitaan parhaiten metsäkohteeseen ja metsänomistajan tavoitteisiin sopiva ratkaisu.

Suomalaisissa talousmetsissä monimuotoisuutta turvataan lainsäädännöllä ja noudattamalla hyvän metsänhoidon suosituksia sekä metsäsertifiointin kriteerejä. Lainsäädäntö turvaa esimerkiksi tärkeät elinympäristöt, erityisesti suojeltavien uhanalaisten lajien elinympäristöt, EU:n luontodirektiivin lajiliitteen IV lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä luonnonsuojelulailla suojellut luontotyytit. Talousmetsien luonnonhoidolla lisätään luonnontilaisten metsien piirteitä jättämällä säästöpuita ja monipuolistamalla puustorakennetta.

Arvoisa puhemies! Jatkuvassa kasvatuksessakin on hyötyjä. Uudistamistoimenpiteiden korkeat kustannukset vältetään, ja metsä säilyy pääosin peitteisenä, mistä on hyötyä eläin- ja kasvilajeille. Haasteena puolestaan ovat puusukupolven kasvuunlähtö-, harvuus- ja järeytymisongelmat. Myös lahoriski kasvaa johtuen lisääntyvistä hakkuukerroista. Jatkuvan kasvatuksen lisääminen johtaisi todennäköisesti kausivaihtelun pahenemiseen metsäalal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

la. Uudishakkuiden korvaaminen poimintahakkuilla siirtäisi hakkuita talvikaudelle rehevillä kasvupaikoilla, jotta vältettäisiin korjuuvauriot. Talvikaudella kaluston ja työvoiman tarve kasvaisi ja kesällä vähenisi.

Lopuksi: Oma ongelmansa on se, että hallituspuolueet viestittävät avohakkuista ristiriitaisesti. Vihreiden puheenjohtaja, ministeri Maria Ohisalo on luvannut äänestää aloitteen puolesta, samoin monet muut hallituspuolueiden edustajat. Kysyn tähän lopuksi: Mikä on Antti Rinteen hallituksen kanta asiaan? Halutaanko torpedoida yksi Suomen kivijaloista? Suomi elää metsistään.

17.19 Pirkka-Pekka Petelius vihr: Arvoisa puhemies! Avohakkuut valtion mailla otettiin Suomessa käyttöön 1939 sodan sytyttyä, tarkoituksena väliaikaisesti ratkaista polttava puun tarve. [Hannu Hoskonen: Ei pidä paikkaansa!] Syy oli siis puhtaasti taloudellinen, ei metsänhoidollinen. [Hannu Hoskonen: Sekään ei pidä paikkaansa!] Nykyisessä metsäkeskustelussa helposti painottuu, kuten täälläkin on kuultu, ainoastaan kaksi ulottuvuutta: metsän teollisuuskäyttö sekä ilmastonmuutoksen hillintä, siis ajatus metsien hiilinielujen kasvattamisesta. Tärkeystään huolimatta tämä ilmastonäkökulma ei välttämättä kuitenkaan sisällä luonnon monimuotoisuuden näkökulmaa. Uhanalaisista lajeistamme yksi kolmasosa on nimittäin juuri metsälajeja. Vuonna 2010 uhanalaisuuskartoituksen niin sanottulla punaisella listalla oli 1 880 metsälajia, nyt 2 133.

Avohakkuuta voidaan syystä pitää metsälajeille ja luontotyypeille tuhoisana. Määrällisesti selvää kasvua metsien uhanalaisista lajiryhmistä on sienillä, sammalilla, puiden rungoilla elävillä käävillä, jäkälillä, linnuilla — erityisesti metsäkanalinnuilla — sekä mustikalla. Lisäksi avohakkuiden ohessa tehty maanmuokaus rehevöittää vesistöjä. Kun julkisuudessa yleisesti puhutaan kestävästä metsänhoidosta, tarkoitetaan sillä etupäässä puuntuotannon kestävyyttä, jolle laaditaan tuloslaskennallisia arvioita ja tavoitteita. Puhutaan siis puutavaran hinnasta. Kysyn: eikö olisi jo viimein aika alkaa puhua myös metsäluonnon kestävydestä, monimuotoisuuden kadon kustannuksista, eli laskettava lajien säilyttämiselle rahallinen arvo? Nythän hakkuiden vaikutuksia luonnolle ei arvioida, ja pääasiassa rakentamisesta johtuva metsäkato on Suomessa valtavaa: viimeisen kymmenen vuoden aikana on hävinnyt 100 000 hehtaaria.

Myös avohakkuuvauhtimme on suuri. Vuonna 2017 avohakattiin 143 000 hehtaaria metsää, siis jalkapallokentän verran joka toinen minuutti. Yksin Kaakkois-Suomessa avohakkuualueita kertyy vuositasona enemmän kuin siellä on suojeltu vuosikymmenessä, 2000-luvulla 5 000:sta 10 000:een hehtaaria, kun taas Metso-ohjelmalla suojeltua metsää 2008—2018 kertyi ainoastaan 3 224 hehtaaria.

Avohakkuiden määrä maassamme on kasvanut. Luken avohakkuutilastot vuodesta 1970 vuoteen 1999 kertovat hakkuiden ylittäneen 140 000 hehtaarin rajan kolmena vuonna. 2000-luvulla yli 140 000 hehtaarin avohakkuut on tehty kymmenenä vuonna. Suomessa avohakattiin vuosina 1970—2013 5,4 miljoonaa hehtaaria metsiä — määrä on Luken asiantuntijan laskema — siis kaksi kertaa enemmän kuin koko Suomessa on suojeltua metsäaluetta Etelä-Suomi, Lappi, Kainuu, kaikki mukaan lukien. Neljän vuoden aikana, vuosina 2014—2017, avohakattiin Suomessa 553 000 hehtaaria metsää — neliökilometreiksi muutettuna 5 530 neliökilometriä, siis pinta-alaltaan luokkaa kahdeksan Tamperetta vierekkäin.

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteen mukaan 70 prosenttia suomalaisista suhtautuu avohakkuihin valtion mailla kielteisesti etupäässä juuri monimuotoisuuden heikkenemi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

sen vuoksi. Avohakattu aukea muuttuu hiilinielusta päästölähteeksi ainakin 20 vuodeksi, sillä metsien maaperään on sitoutunut yli puolet sen hiilestä, joka maanmuokkauksen yhteydessä vapautuu ilmakehään. Onkin ilahduttavaa, että hallitusohjelman mukaisesti jatkuva- ja välihuuto metsänkasvatuksen menetelmää edistetään valtion mailla. [Mikko Kärnän välihuuto] Se on metsäluonnon kannalta kestävämpi vaihtoehto kuin avohakkuu, sillä metsä pysyy metsäisenä, vaikka sitä hyödynnetään taloudellisesti. Lisäksi se voi olla usein taloudellisesti jopa kannattavampaa kuin avohakkuu, sillä nämä hakkuut tuottavat arvokkaita tukkipuita ja tulovirtakin on tasaisempaa. Siinä säästyy myös kustannuksia uudistamisesta ja taimikon hoidosta. Koska jatkuvan kasvatuksen mallissa hakkuita tehdään 15—30 vuoden välein, metsästä löytyy myös jatkuvasti isompikokoisia puita, jotka ovat tärkeitä hiilensidonnan kannalta. Ja ennen kaikkea jatkuvan kasvatuksen menetelmä ei missään vaiheessa tuhoa metsän omaa lajistoa vaan on omiaan edistämään sen elinkelpoisuutta, koska vanhojakin puita on tarjolla useiden eliölajien kasvualustaksi ja pesäpuuksi. Joten jatkuva- ja välihuuto metsänkasvatuksen menetelmä on paitsi 2020-luvun myös pidemmän aikavälin tulevaisuuden metsänhoitoa.

17.25 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Suomalainen metsänhoito on maailman tasolla todella kehittyntä, ja Suomessa vastuullisella metsänhoidolla on varsin pitkät perinteet. Järjestin eilen tuolla Kansalaisinfossa kansanedustajien historian tunnin, ja nyt pieni historian tunti suomalaisesta metsänhoidosta.

Suomessa varsinainen metsänhoito alkoi 1800-luvun lopulla niihin aikoihin, kun samalla metsän kaskeaminen eli käytännössä metsän poltto ja haaskuu kiellettiin. Tosiaan näihin aikoihin alkoi myös suomalaisen metsäteollisuuden kehitys ja puun laajamittainen teollinen hyödyntäminen, jonka mukana Suomi vaurastui ja nousi kehitysmaasta kehittyneeksi maaksi. Suomalainen silloinen metsätalous ja varsinkin karjan vapaa metsälaidunnus kuitenkin johtivat puun määrän merkittävään vähenemiseen Suomen metsissä, suoranaiseen puukatoon tietyillä alueilla. Tämä johtui ennen muuta tästä metsänhoitotavasta, jota siihen aikaan kutsuttiin harsintahakkuuksi, eli isompia puita aina tarpeen mukaan sieltä metsästä poistettiin — muistuttaa paljon tätä jatkuvaa kasvatusta, josta nyt keskustellaan. Puuvarat ehtyivät, ja monet ikäihmiset muistavatkin lapsuutensa suomalaisen maaseudun metsät valoisina, väljinä ja vehreinä metsinä, joissa ei todellakaan ollut paljon puuta.

Tähän sitten herättiin, kun suomalaista metsänhoitoa alettiin tieteellisesti 1950- ja 1960-luvuilla kehittämään, ja sitten alkoi laajamittaisempi siirtyminen uudistushakkuisiin eli ta- saikäisrakenteiseen metsänkasvatukseen. Niiden ansiosta ja myöskin säännöllisen ja tiheän eri kasvuvaiheissa tapahtuvan metsänhoidon ansiosta puun määrä ja samalla hiilivaraston määrä suomalaisissa metsissä on nyt siis kasvanut merkittävästi. Samalla myöskin hiilensidontakyky johtuen eri-ikäisrakenteisista metsistä on sitten kasvanut. Tämän ansiosta ahkerilla metsänomistajilla ja myös valtion metsissä puuta on nyt sitten ollut myös metsäteollisuuden käyttöön hyvin saatavilla ja sitä on tänäkin päivänä vielä todella paljon, koska metsän kasvu on myös merkittävästi lisääntynyt. Ja metsäähän Suomessa hakataan — koskee niin näitä uudistushakkuita kuin sitten harvennushakkuita — juuri sen verran kuin maailmalla suomalaisen metsäteollisuuden tuotteita halutaan ostaa. Ei yhtään sen enempää eikä yhtään sen vähempää, ja siihen meidän täällä salissa on todella vaikea vaikuttaa.

Tosiaan niin kuin tässä edellä jo todettiin, avohakkuista kaikista hakkuista on vuosittain noin prosentin luokkaa tai alle ja iso osa sitten taas kemiallisen metsäteollisuuden, sellu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

teollisuuden tarvitsemasta puumäärästä otetaan nimenomaan harvennushakkuista, kun taas uudistushakkuilta puutavaraa menee enemmän sahatavaran valmistukseen tukkipuuna.

Uudistushakkuun jälkeen 80 prosenttia metsästä uudistetaan istuttamalla uudet taimet ja noin 20 prosenttia kylvämällä, ja tästä metsän uudistamisestahan säädetään metsälaissa. Se on pakollista. Kuitenkin 20 prosenttia kaikista uudistushakkuukohteista on jäänyt uudistamatta kolme vuotta päätehakkuun jälkeen ja vajaat 10 prosenttia kuuden vuoden jälkeen. Tämä hidastaa hiilinielun uudelleen syntymistä ja heikentää metsän kasvua, koska usein muut kasvit valtaavat tämän hakkuuaukean hidastaen metsän myöhempää kasvua. Pitää muistaa, että jalostetut taimet kasvavat myös 20 prosenttia luonnontaimia nopeammin. Mielestäni tätä metsän uudistamisvelvoitetta onkin tiukennettava siten, että kaksi vuotta uudistushakkuiden jälkeen uudistamisen tulisi olla tehtynä tavalla tai toisella. Tässä on tiukennuksen paikka.

Hallitusohjelman mukaan kuitenkin edistämme jatkuvaa kasvatusta valtion mailla. Tutkimustieto jatkuvan kasvatuksen tuloksista ja seurauksista on kuitenkin vielä melko puutteellista, ja siinä mielessä on hyvä, että Metsähallitus ja Luke ovat perustaneet yhdessä suuret koealat jatkuvan kasvatuksen tutkimusta varten. Minulla on itsellenikin metsätila, ja aion siellä omilla maillani myös kokeilla tulevaisuudessa jatkuvaa kasvatusta sellaisilla kuvioilla, jonneka sen varmasti tiedän sopivan.

On kuitenkin vielä riittämättömästi tutkimustietoa jatkuvapeitteisen kasvatuksen seurauksista esimerkiksi lahoppuun määrälle ja sen kautta myös monimuotoisuudelle. Metsätuhojen määrä ja metsän kasvun vaikutuksiin liittyvät tutkimustulokset eivät ole vielä riittäviä jatkuvapeitteisen kasvatuksen laajamittaiseen lisäämiseen. Jos tähän mentäisiin yhtä aikaa kaikilla valtion mailla, on selvää, että mitä useammin metsään mennään sitä puuta poimimaan ja keräämään, sitä enemmän myös vaurioita metsään tulee ja metsän kasvu sitä kautta saattaa kärsiä. On myös selvää, että kaikilla metsätyypeillä ei voida taata sitä, että jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen hakkuun jälkeen se metsä uusiutuisi samalla tavalla kuin tasaikäisrakenteisessa metsänkasvatuksessa.

Arvoisa puhemies! Vielä aivan lopuksi: Suomen metsälaki uudistettiin perusteellisesti vuonna 2014, ja kaikki poliittiset ryhmät sitoutuivat siihen. Onkin olennaista, ettemme tulevaisuudessa jatkossa luo kategorisia esteitä ja rajoitteita metsänhoidolle vastoin metsätieteen parasta olemassa olevaa tietoa. Suomalaisissa yliopistoissa tehdään maailman huipputasokkua olevaa tutkimusta metsänhoidosta, ja metsää pitääkin hoitaa parhaalla mahdollisella menetelmällä parhaaseen tietoon perustuen riippuen siitä, mikä metsätyyppi on kyseessä. Tällöin kyseeseen voi tulla niin tasaikäisrakenteinen metsänkasvatus kuin myös siten jatkuvapeitteinen metsänkasvatus.

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraavaksi edustaja Hoskonen, ja käynnistetään nyt vastauspuheenvuorojen saantimahdollisuus. [Anne Kalmari: Minulla on etukäteen varattu puheenvuoro myös!]

17.31 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! ”Metsää alkoon hävitettäväkö.” Tämä on ollut Suomen totuus metsätaloudessa jo toistasataa vuotta, ja se tilanne, mikä meillä Suomessa tällä hetkellä metsissämme on, on pelkästään sen ansiota, että metsätaloutta on harjoitettu järkevästi, metsiä on uudistettu ja harvennettu ja hoidettu sitkeästi. 60-luvun alkuun asti tehtiin tätä teidän aloitteentekijöiden toiveen mukaista jatkuvaa kasvatusta eli harsintaa, ja olen yli 20 vuotta kestäneen metsäurani aikana korjannut näitä jatku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

van kasvatuksen — elikkä tämän nyt aloitteessa käsitellyn hakkuutavan — mukaisia metsiä, valtavia räaseiköitä, joissa kasvu oli loppu; sairaita metsiä, lahoja metsiä, joiden kasvu oli loppunut. Minun ei tarvitse sitä kurssia enää lähteä käymään, olen sen karneat jäljet nähnyt elämäni aikana ja yli 20 vuotta niitä jälkiä korjasin. Voin vakuuttaa teille, arvoisat edustajakollegat, että tälle tielle älköön Suomi koskaan lähtekö.

Käytännössä Suomen valtion metsät ovat pitkälti Lapissa, Lappi—Kainuu-alueella on suurin osa Suomen valtion metsistä. Soitin sahanjohtaja Tommi Ruhalle Kuhmo Oy:hyn. Hän sanoi, että jos tämä aloite menisi läpi, se tarkoittaisi, että Kuhmo Oy:llä pistettäisiin pillit pussiin, kun puuntoimitukset loppuisivat. Tekö jaatte, arvoisat aloitteentekijät, sitten irtisanomisilmoitukset? Missä teidän vastuunne on? Jos me lähdemme tätä poimintahakkuusysteemiä tekemään, Lapin metsäteollisuuden kannalta se tarkoittaa tuhoa. Mikä signaali se on suomalaiselle metsäteollisuudelle, että tänne ei kannata investoida, että täällä eletään sellaista aikaa, jossa ei tulevaisuudesta eikä tulevasta metsien kasvusta ole mitään takeita? Sitäkö te haluatte? Mielestäni sellaiselle tielle ei koskaan pidä lähteä. Voihan unelmoida ja ihmetellä, mutta ei sitä kannata käytäntöön lähteä viemään.

Kun lähdetään näitä poimintahakkuuta tekemään, sehän tarkoittaa käytännössä sitä, että sinne metsään viedään suurimmat mahdolliset koneet, jotka tuhoavat sen sitten lopullisesti. Kun tuommoinen yli kiintokuutiometrin puu kaadetaan pienempien puiden sekaan, jokainen puu vie mennessään tuhoon kymmeniä kymmeniä muita puita. Jää jäljelle semmoinen metsä, josta sanotaan metsälaissa, että ”metsää älköön hävitettäkö”. Se on sen jälkeen niin sanottu lakikohde, jossa metsäviranomaisen joutuisi tarttumaan lain pykälän turvin siihen, että metsä on kunnostettava elikkä uudistettava ja uudet taimet istutettava. Tämä on jo kokeiltu, ei sitä kannata enää kokeilla. Korjuukustannukset nousevat, ja ennen kaikkea se johtaa siihen, että Suomi putoaa pikkuhiljaa metsäteollisuuden tuotteiden markkinoilta pois. Tuskin sitäkään kukaan haluaa. Me toimimme avoimilla markkinoilla tällä hetkellä maailmalla, ja sillä tiellä meidän pitää pysyä, mikäli haluamme elintasomme säilyttää.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee sitten metsätuhoihin, niin kun raskailla koneilla liikutaan — on pakko mennä raskailla, kun pienillä ei pysty liikkumaan — se johtaa armottoman, sataprosenttisen varmasti maannousemasiemen leviämiseen koko Suomeen. Ja sen jokainen suomalainen, jokainen metsäammattilainen ja jokainen biologi tietää, että lahopuita ei kannata kasvattaa, kun niitä tulee kuitenkin jonkun verran luontaisesti, ja jos metsä lahoaa pysyy, niin se ei ikinä kasva. Se ei ole sen jälkeen hiilinielu, vaan sen jälkeen se on päästölähde. Tämä kannattaa kaikkien myös muistaa. Sitten kun nämä suuret puut on kaadettu sinne metsään, sen jälkeen tuho on sen näköinen kuin äsken kuvasin. Ei sitä edes silmällä viitsi mennä katsomaan.

Vaikutus Suomen sahateollisuuteen ja selluteollisuuteen olisi aivan järkyttävä, ja se vaikuttaisi pikkuhiljaa myös siihen, että meillä metalliteollisuus kärsisi, koska koneiden valmistus ja erilaiset metsäteollisuuden laitetoimitukset tässä maassa pikkuhiljaa hiipuisivat, ja ennen kaikkea metsäteollisuuden isot yhtiöt pikkuhiljaa siirtyisivät maasta pois. Pitää muistaa, että kolmesta suuresta metsäyhtiöstä kaksi on suurimmaksi osaksi ulkomailla omistettua omaisuutta. Vain yksi on täysin Suomessa omistettu, niin että sen päätösvalta täysin Suomessa. Elikkä nämä kaksi muuta todennäköisesti ottaisivat osoitteekseen jonkun muun valtion kuin Suomi-nimisen valtion. Elikkä tällaista peliä tässä ollaan pelaamassa, ja tätä minä en millään jaksa ymmärtää.

Arvoisa puhemies! Pari asiaa lopuksi vielä: Ilmastopolitiikan kannalta tämä aloite on mielestäni aivan järkyttävä. Katsokaapa, mitä tapahtui viime kesänä Saksassa, kun siellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

oli ylitieheitä metsiä, joita ei ollut harvennettu, ja vanhoja metsiä, joita ei ollut uudistettu. Mitä tapahtui? Metsät happanivat pystyyn ja kuolivat. 60—70 miljoonaa mottia metsää kuoli pystyyn. Sekö on sitten tämän aloitteen mukainen tavoitemetsä? Saman ilmiön mukaisista ongelmista Suomen metsätalous tällä hetkellä juuri kärsii, kun Euroopassa dumpataan markkinoille valtava määrä puita siinä hädässä, että kaikki kuolee pystyyn, kun metsiä ei ole hoidettu eikä uudistettu. Toivottavasti tälle tielle meidän ei tarvitse lähteä. On biologinen mahdollisuus lähteä kasvattamaan eri-ikäistä metsikköä eri kerroksina, koska esimerkiksi valopuilla, männyillä, se on täysin mahdotonta jo pelkästään korjuuteknisesti mutta myös valonkestävyyden takia. Toivon, että tällaisia mukaansatempaavia biologisia ajatuksia ei esitettäisi, ellei sitten faktoihin haluta vedota.

Sitten vielä metsän terveyden kannalta: Jos emme uudista metsiämme, se johtaa siihen, että me menetämme kasvavan metsän elämänvoiman. Sellainen metsä, joka ei kasva eikä tuota uutta puuta, ei kestä sienitauteja, ei kestä hyönteistuhoja eikä kestä yhtään korjuuvaurioitakaan. Älkää hyvät ihmiset vain tälle tielle lähtekö! Nykyiset metsienkäsittelyn muodot, mitkä Suomen metsälaki tällä hetkellä sallii, tarjoavat valtavan määrän mahdollisuuksia pikkuhiljaa uudistaa Suomen metsiä järkevästi. Kaikkihan me tässä eduskuntasalissa kin tiedämme — me ihmispoloiset — senkin, että mekään emme voi olla ikuisia. Sukupolvien on meidän ihmistenkin keskuudessa vaihduttava, jotta se uusiutuminen tapahtuu ja elinvoima säilyy kansakunnassa. Suomi itse asiassa kansakuntana on pikkusen vaarallisella tiellä tässä suhteessa, kun näitä ihmistaimia syntyy liian vähän tähän maahan.

Lopuksi, arvoisa puhemies, totean vielä sen, että kun tämä käsittely on nyt alkamassa, niin toivon, että tässä yhteydessä otetaan kantaa myös siihen — jos tämä päätösaloite satuisi menestymään, silloin meidän pitää tehdä päätös myös siitä — kuka teistä kansanedustajista lähtee viemään irtisanomisilmoituksia pohjoisen sahoille ja pohjoisen metsäkoneihmisille, kuorma-automiehille ja koko sille porukalle, joka tänä päivänä metsästä leipänsä saa. Tämä ei ole mitään lastenleikkiä eikä mukava päiväretki, vaan tämä on totista totta, ja toivottavasti tämä ymmärretään tämän aloitteen käsittelyn yhteydessä.

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään nyt enintään minuutin mittaisiin vastauspuheen-vuoroihin. Käydään sitä debattia hetki.

17.38 Emma Kari vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä. On ilo nähdä, että Suomesta löytyy näin paljon luonnon ystäviä. Tämä aloite vastaa hyvin myös suomalaisten oikeustajua, koska iso osa suomalaisista suhtautuu kriittisesti avohakkuihin.

Edustaja Petelius totesi tässä todella hyvin sen, mikä on suomalaisen luonnon ja metsäluonnon monimuotoisuuden tila. Yli kolmasosa suomalaisen luonnon uhanalaisista lajeista elää metsissä, ja suurin syy uhanalaistumiselle on metsätalous. Samaan aikaan me kaikki täällä olemme sitoutuneet luonnon monimuotoisuuden hupenemisen pysäyttämiseen — tätä ei tehdä ilman muutoksia metsätaloudessa.

Samaan aikaan meidän on hyvä pohtia myös niitä tänään julkisuuteen tulleita laskelmia metsien hiilinieluista, jotka näyttävät nyt hyvin erilaisilta kuin mitä me olemme aikaisemmin kuulleet. Jos nämä pitävät paikkansa, me tarvitsemme paljon luultua enemmän toimia hiilinielujen kasvattamiseksi. Tässä on kyse valtion metsistä, meidän kaikkien yhteisistä metsistä, ja niistä on pidettävä huomattavasti parempaa huolta kuin mitä me tähän mennessä olemme tehneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

17.39 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä salissa on usein viitattu asiantuntijoihin. Emeritusprofessori Kärkkäisen ja useiden satojen muiden metsäasiantuntijoiden mukaan avohakkuukiello ei parantaisi metsäluonnon tilaa vaan päinvastoin heikentäisi sitä. [Mikko Kärnä: Juuri näin!] Avohakkuiden kieltämiselle ei ole perusteita puuntuotannon eikä hiilensidonnan kannalta. Monimuotoisuuden kannalta täydellinen avohakkuukiello olisi ongelmallinen ja tehoton, on tämä professori sanonut.

Olen samaa mieltä tutkijoiden kanssa siitä, että hyvässä metsätaloudessa tulee sallia sekä avohakkuut että jatkuva kasvatus. Näin tehdään jo nyt metsälain uudistuksen nojalla, ja painotankin monimuotoisuutta. Sen sijaan en hyväksy kielloja. Mielestäni avohakkuun kieltäjät välittävät vääriä mielikuvia, vääriä faktoja, ja minusta on surullista, että näillä faktoilla moni kansalainen on ikään kuin tehty metsävastaiseksi. [Puhemies koputtaa] — Palaan pitemmässä puheenvuorossani tähän asiaan.

17.41 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset sinänsä tervehtivät ilolla kaikkia kansalaisaloitteita, ja tämäkin on tärkeää käsitellä huolellisesti ja käydä läpi perusteelliset asiantuntijakuulemiset. Tässä toivoisi toki, että jopa vihreätkin sitten luottaisivat asiantuntija-arvioihin.

Tässä oikeastaan mietityttää, sekoitetaanko osaltaan just luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta silloin, kun ne eivät ole ihan samalla kartalla. Metsien puutteestahan tässä ei voi olla kyse, koska Suomessa on kyllä metsää. Perussuomalaiset ovat nimittäin nähneet metsää muuallakin kuin Kaivopuistossa, eli meillä on tästä kyllä näkemys.

Ehkä mitä tulee ilmastonmuutuskysymykseen, niin metsähän sitoo parhaiten silloin, kun se kasvaa nopeasti, eli silloin se sitoo hiilidioksidia, kun se on parhaassa kasvuvaiheessa. Täytyy pohtia oikeasti, miten metsiä täällä nimenomaan saadaan kasvamaan. Edustaja Hoskonen piti tässä aika hyvän puheenvuoron mielestäni ja vertasi Saksan ongelmiin.

17.42 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapin metsien puuvarat ja suurten puiden määrä ovat kasvaneet ainakin 60 vuoden ajan. Tänä aikana metsiä on hoidettu pääosin alaharvennuksin ja uudishakkuin. Nykyisellä monipuolisella hakkuutapojen yhdistelmällä puuvarat ja samalla hakkuumahdollisuudet kasvavat myös seuraavat 30 vuotta. Tämä mahdollistaa metsäsektorin säilymisen Lapin taloudellisesti suurimpana elinkeinona myös tulevaisuudessa.

Täysi jatkuvaan kasvatukseen siirtyminen tarkoittaisi, että nykyisen puumäärän saamiseksi hakkuupinta-alaa olisi lisättävä merkittävästi tai puun myyntimäärää alennettava noin 30 prosenttia. Avohakkuulta tulevan puumäärän saamiseksi jatkuvalla kasvatuksella tarvitaan kolminkertainen hakkuupinta-ala.

Valtion mailla on käytössä kasvupaikkaperusteinen metsienkasvatus. Tarkan paikkatiedon avulla metsäammattilaiset valitsevat pienipiirteisesti kullekin metsikölle parhaiten soveltuvan metsänkäsittelymallin, ja näitä hakkuutapoja on 12. Jatkuva kasvatusta käytetään myös pohjoisen karuissa männiköissä, soveltuvilla turvemailla ja maisemasyistä erityiskohteissa, kuten matkailu- ja poronhoitoalueilla.

17.43 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin olen sitä mieltä, että on hyvä, että kansalaisaloitteita tehdään, mutta kyllä täytyy sanoa, että tämä kansalaisaloite on itselleni pettymys. Asiahan on sinänsä tärkeä, mutta tämä koko otsikko tälle kansalaisaloitteelle on niin vastakkainasetteleva ja mustavalkoinen, että minun mie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

lestäni se ikään kuin lyö märkää rätiä tälle suomalaiselle hienolle metsäpolitiikalle, joka on 50 vuoden aikana lisännyt 70 prosenttia metsien tilavuutta. Se on valtavan hieno saavutus, ja siitä pitäisi antaa kunniamaininta.

Kun me tiedämme, että avohakkuiden jäljiltä kuitenkin istutetaan aina parempia taimia, jotka saattavat olla 20—25 prosenttia parempia kasvupotentiaaliltaan eli hiidensidontakyvyltään, niin jos me haluamme, että metsät joskus kasvavat sen 150 miljoonaa, mikä on meidän kaukainen tavoite, niin silloin pitää ehdottomasti metsiä hoitaa hyvin. Niitä pitää tarpeen mukaan lannoittaa ja käyttää parempia taimia. Ja kaikessa keskustelussa pitää muistaa kansainvälinen nollasummapeleli eli hiilivuoto, joka häviää EU:sta ulos.

17.44 Merja Kyllönen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitän kansalaisia kansalaisaloitteesta, joka on aina arvokas keskustelunavaus tähänkin saliin. Vaikka se tunteita herättääkin, niin minun mielestäni metsäpolitiikasta pitää pystyä keskustelemaan avoimesti.

Ei ihan kaikki täydellisesti meillä Suomenmaassakaan ole. Jos me olemme sahojen tulevaisuudesta huolissamme, niin kyllä minä haluaisin nähdä, että sitä järeääkin tukkipuuta meidän metsissä vielä kasvaa. [Anne Kalmari: Sen määrä kyllä lisääntyy!] Tällä hetkellä keskitytään enemmän kyllä siihen, että kuitupuutavoite täytyisi.

Tietysti meidän täytyy nähdä myöskin metsissä toisenlainen käyttö, myöskin se virkistys- ja matkailukäyttö, mikä erityisesti Metsähallituksen osalta on erinomaisen merkityksellinen. Voidaanko ajatella niin, että metsiä käsiteltäisiin toisella tavalla, varsinkin näillä alueilla, missä siitä metsästä saadaan myöskin toisenlaista tuottoarvoa kuin se, että se hakataan tai kaadetaan? [Puhemies koputtaa] Meillä on kyllä tässä uudessa metsälaissakin paljon asioita, mutta niihin voi palata sitten pidemmässä puheenvuorossa.

17.45 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Metsien monimuotoisuus ja toisaalta talousmetsät kuuluvat molemmat hyvään metsänhoitoon. Tässä kansalaisaloitteessa minun mielestäni lähdetään aika yksisilmäisesti lopettamaan avohakkuut valtion mailla, kun meillä tällä hetkellä ovat mahdollisia sekä jatkuvan kasvatuksen menetelmä että avohakkuut. En ymmärrä, minkä tähden meidän pitäisi kieltää avohakkuut kokonaisuudessaan, kun täälläkin kollegat ovat tuoneet esille sen monet hyödylliset puolet. Jos ajatellaan suomalaista metsätaloutta, niin sen vahvuus on nimenomaan siinä, että meillä nämä kasvavat nuoret metsät sitovat hiiltä. Jos me päästämme meidän metsämme lahoamaan pystyyn, niin ne muuttuvat silloin päästölähteiksi. Meillä hiilinielut ovat kasvaneet, ja siinä mielessä voisi sanoa, että suomalainen metsätalous on ollut menestys myös ilmastomuutoksen torjunnan kannalta.

Vielä nopeasti muutama luku, että mitä se tarkoittaisi, jos tämä avohakkuukiello tulisi voimaan: Metsähallituksen kohdalta liikevaihto Metsätalous Oy:ssä painuisi negatiiviseksi, korjuun ja kuljetuksen urakointipalveluiden osto maakunnissa vähenisi yhteensä noin 40 miljoonaa euroa vuodessa, [Puhemies koputtaa] erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa, ja tukin tarjonta vähenisi noin miljoona kuutiota, joka vastaa kahden keskisuuren sahan vuosittaista puunkäyttöä. Niin kuin täällä tuotiin esille, niin sitten niitä irtisanomislappuja jouduttaisiin kyllä jakamaan.

17.47 Hanna Huttunen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on voimassa oleva kansallinen metsästrategia, jota on päivitetty vasta. Tämä päivitetty met-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

sästrategia 25 hyväksyttiin metsäneuvostossa vasta joulukuussa 18, ja se tuli valtioneuvoston vahvistamalla periaatepäätöksellä tänä keväänä voimaan.

Siinä on seuraavia hyviä päämääriä: Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö metseen perustuvalla liiketoiminnalla, metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat, metsät ovat aktiivisessa, taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävässä ja monipuolisessa käytössä. Lisäksi siellä sanotaan, että aktiivisella ja kestäväällä metsienhoidolla lisätään metsien kasvua niin, että metsät säilyvät hiilinieluina ja raaka-ainetta riittää samalla teollisuuden tarpeisiin ja korvaamaan fossiilisia raaka-aineita.

Näen, että tällainen avohakkuukiello on myös ristiriidassa tämän meidän strategian kanssa.

17.48 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Petelius, jatkuvassa kasvatuksessa ei ole selvää uudistamisvaihetta. Uusia puita ei istuteta tai kylvetä eikä maata muokata, kuten päätehakkuun jälkeen. Jatkuva kasvatusta suosii esimerkiksi varjoa sietävää kuusta. Avointen alojen kasvit ja eläimet eivät peitteisessä metsässä viihdy. Männyn ja koivun uudistaminen huononee ratkaisevasti, ja jatkuvan kasvatuksen alueet muuttuvat vähitellen puhtaiksi kuusikoiksi. Jos metsikön puulajeja on vaihdettava tuhoisten takia, on avohakkuu ainoa vaihtoehto.

17.48 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos aloitteen tekijöille aloitteesta. Metsätalous on Suomelle tärkeää, ja siitä kannattaa aina keskustella — vain keskustelevalle yhteisö menestyy. Sinänsä en aloitetta tässä muodossa kannata. Siihen liittyy tieteellistä ja tutkimuksellista taustaa.

Sinänsä Metsähallituksen tuloutustavoitteet ovat ilmeisesti vieläkin aika lailla ylärajalta. Näin ainakin vaalikaudella 2011—2015 ympäristövaliokunnassa meille kerrottiin. Että siinä ei kannata liikaa ahnehtia.

Se, mihinkä haluan kiinnittää huomiota, on alueet, jotka ovat retkeilyn ja virkistykseen kannalta tärkeitä: kansallispuistot, luonnonsuojelualueet. Toivoisin, että niiden alueitten vieressä ei ole suoraa rajaa, josta alkaa avohakkuualue, niin että siinä kansallispuiston vieressä käytettäisiin maltillisempia menetelmiä eikä olisi liian jyrkkää rajaa.

17.50 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Emma Kari totesi, että näin paljon metsän ystäviä kuin on allekirjoittajia tässä aloitteessa. Itse en suostu tällä tavalla ajattelemaan, vaan ajattelisin, että suuri osa suomalaisista on itse asiassa metsän ystäviä. Me elämme metsässä ja metsästä, ja itsellenikin on valtavan tärkeää — paitsi ymmärtää hyvin ja tuen tärkeitä metsäelinkeinoja, meidän metsäteollisuutta — se virkistyskäyttö, mikä metsällä on. Minusta se on semmoinen inspiraation lähde, ja voi sanoa joskus jopa, että pitää mennä metsään, jotta ei mene metsään.

Kun ajatellaan tätä aloitetta, niin minusta tässä kyllä sahattaisiin nyt omaa oksaa aika pahan kerran, jos tämä hyväksyttäisiin. Jos me ajatellaan luonnon monimuotoisuuden turvaamista, jatkuva kasvatusta ei tuo lisäarvoa, vaan oleellista on luontokohteiden ja puuryhmien säästäminen ja lahoppuujatkumon turvaaminen hakkuutavasta riippumatta.

Kyllä kun tämä erityisesti kohdistuu sinne Pohjois-Suomeen ja Lappiin, niin meilläähän on pinta-alasta nyt 30 prosenttia, tai vähän reilukin, suojeltu. Se on hyvä asia. Nekin alueet ovat tärkeitä. Mutta me jos me lähtisimme tälle linjalle, se kyllä sitten johtaisi siihen, [Pu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

hemies koputtaa] että pikkuhiljaa meidän metsät rämettyisivät, ja se ei olisi hyvä kenellekään.

17.51 Pirkka-Pekka Petelius vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että tämä herättää keskustelua.

Lähdetään siitä, että myöskin jatkuvapeitteinen metsänkasvatus tarvitsee hoitoa. Kaikki metsät tarvitsevat hoitoa. Tämä edustaja Koposen huoli siitä kumoutuu juuri tällä, että tämänöinen avoin jatkuvapeitteinen metsänkasvatus edellyttää, että se metsä pidetään avoimena, eri ikäisenä, maapohja, mahdollisesti eri puulajeja.

Kun puhutaan metsästä, niin metsä käsitteenä on jo vuosikymmenien aikana muuttunut. Se sekametsälaji, joka meillä on ennen ollut, oli oikeaa metsää, jossa oli myöskin lahoppua ja vanhaa metsää. Nyt kun meillä on näitä yksilajisia, samanikäisiä puunrunkoja... Edustaja Hoskonen tässä viittasi niihin Saksan tuhoihin, ja ne johtuvat nimenomaan siitä, että ne ovat samanikäisiä yhden lajin puita, [Hannu Hoskonen: Ei pidä paikkaansa!] joihin tuholaiset iskevät ja joissa ei ole sitä metsäluonnon omaa monimuotoisuuden turvaavaa tuholaislajistoa [Puhemies koputtaa] esimerkiksi kaarnakuoriaisille.

17.52 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitteeseen ja aihepiiriin todellakin liittyy tunteita. Niistä kaikki eivät ole niin positiivisia kuin kansan vilpittön huoli. Tähän on liittynyt myöskin poliitikkoja jakamassa vääristeltäviä kuvia pöllön poikasta ja keräämässä tuhansia allekirjoituksia aloitteeseen sellaisilla mediauutisilla ja kansalaisjärjestöjä painostamassa poliitikkoja sosiaalisen median kautta.

Suomi elää metsästä, ja suurin osa metsästämmä on ja sen tuleekin olla talousmetsää. Luonnonsuojelualueet ovat asia erikseen, mutta talousmetsässä hakkuita pitäisi jopa nykyisestään lisätä. Metsänhoidossa tulisi ideologisista uskonkappaleista siirtyä tutkittuun tietoon. Rajatuilla avohakkuilla voi olla jopa myönteisiä vaikutuksia metsässä palojen rajaamisen, tuholaiden torjunnan ja vastaavien asioiden kannalta.

Täyskiellon sijaan pitäisi siirtyä suunnitteluun kasvun maksimoimiseksi. Kukaan ei halua metsäänsä tuhota, eikä myöskään valtio halua tuhota kallista metsäomaisuuttaan.

Nyt kuulostaa siltä, että asiantuntijana itseään tässä asiassa pitävät ovat tietyn tahon edustajia, ja toivon, että eduskunnassa kuullaan myös muitten tahojen edustajia.

17.53 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä on hyvä jatkaa, mihin edustaja Mäkelä päätyi. Kansalaisaloitteeseen on toki suhtauduttava aina vakavasti, mutta täytyy ymmärtää myös se, että se on yhden kansanosan näkemys, mutta ei suinkaan — ja en uskoisi, että tässä asiassa se on lähellekään — enemmistön näkemys. Ennen kaikkea tässä pitää kuulla nyt metsäalan asiantuntijoita laajasti.

Yhdyn myös siihen näkemykseen, mikä täällä on tuotu esille, että kyllä tässä metsänhoidossa jos missä Suomi on ollut esimerkillinen. Miljardi kuutiota lisää viimeisen 50 vuoden aikana. On osattu ja osataan tehdä monia asioita hyvin.

On joitakin paikkoja, joihin sopii avohakkuu, ja joitakin paikkoja, joihin sopii jatkuva kasvatus. Se on kaiketi täysin selvää kaikille, että taloudellisessa ja työllisyysmielessä tässä avohakkuiden kiellossa ei ole mitään järkeä, mutta hyvin mahdollista on, että siinä ei ole myöskään ympäristönäkökohtien kannalta mitään järkeä. Esimerkiksi tuhoriski tulee kasvamaan, jos useita kertoja tehdään niitä korjuutöitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

17.54 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kivelä puhui omassa puheenvuorossaan kauniisti suomalaisista metsistä, ja näin erämiehenä melkein tuli tippa linssiin. Allekirjoitan kyllä sen, mitä metsät suomalaisille merkitsevät.

Kannatan itsekin jatkuvan kasvatuksen lisäämistä, ja olen hyvin ilolla tervehtinyt sitä, että esimerkiksi Metsähallitus on pinta-alaa, jossa jatkuvaa kasvatusta tehdään, lisännyt tuolla Lapin maakunnassa. Samoin pidän äärettömän tärkeänä, että hakkuita toteutettaessa me huomioimme myös riistan elinympäristöt esimerkiksi riistatiheikköjen ja sitten näiden niin sanottujen donitsihakkuiden muodossa.

On kuitenkin niin, että avohakkuu on tietyillä alueilla ainoa mahdollisuus sen puuston uudistamiseen, ja minusta tämä aloite on myös selkeästi hallitusohjelman vastainen, ja toivon, että kaikki hallituspuolueet sen yhdessä tyrmäävät. Se on myös hyökkäys Pohjois-Suomen maa- ja metsätaloutta sekä metsäteollisuutta vastaan, enkä voi sitä millään tavalla kannattaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Kivelä, Hassi ja Ari Koponen.

17.56 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse haluaisin vielä korostaa nimenomaan tätä monikäyttöaspektia. Eli avohakkuiden vähentämisen ideahan on nimenomaan siinä, että mahdollistettaisiin paremmin teollisuuden tarpeiden rinnalla luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, matkailu ja hiilensidonta. Kyllä minä näen, että meidän pitää pystyä myös kriittisesti täällä tarkastelemaan sitä, mikä on teollisuuden etu ja mikä on yhteiskunnan kokonaisuus.

Kun katsotaan yhteiskunnan kokonaisuutta, niin väitän, että tämä luonnon monimuotoisuuden hupeneminen on sellainen ongelma, joka on kaikista vähiten priorisoitu, vaikka pitäisi olla. Vaikka katsottaisiin pelkkää taloudellista puolta, on ihan hyvä todeta, että teollisuuden etu ja metsänomistajien etu eivät välttämättä ole aina yhteneviä. Meillä on paljon tutkimustietoa ja käytännön kokemusta siitä; on voitu osoittaa, että jatkuva kasvatusta on metsänomistajalle taloudellisesti yhtä kannattavaa tai jopa kannattavampaa kuin avohakkuu. [Mikko Kärnä: Ei kaikkialla!]

Tässä on käynnissä paradigman muutos, ja mielestäni on tosi hyvä, [Puhemies koputtaa] että myös metsänomistajien ja metsänhoitoyhdistysten suunnalta tulee sitä viestiä, että asia on muuttumassa. Mutta se, mitä ehkä tarvittaisiin lisää, [Puhemies koputtaa] on metsäalan koulutus- ja osaamistason nostamista tämän asian suhteen.

Puhemies Matti Vanhanen: Venytän äskeitä listaa vielä edustajilla Laukkanen ja Sankele.

17.57 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, mikä on edullista paperiteollisuudelle, ei välttämättä ole taloudellisesti edullisinta metsänomistajalle eikä myöskään sahateollisuudelle, mutta olennaista on tunnustaa, että nykyinen, vallitseva metsänkäsittelymenetelmä on tärkein Suomen luonnon lajeja uhanalaistava asia. Metsäluonnon lajit ovat meidän suurin uhanalaisten ryhmä, ja uhanalaisten lajien osuus on kasvanut. Edellisessä kartoituksessa se oli joka kymmenes laji, uusimmassa se on jopa joka yhdeksäs laji. Hiilinielujen tutkijat ovat myös todenneet, että avohakkuun jälkeen kestää parikymmentä vuotta ennen kuin se hakkuualue muuttuu hiilinieluksi ja vielä kauemmin ennen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

kuin sitten hiilinielu on niin suuri, että se korvaa siinä hakkuu- ja taimitusvaiheessa tapahtuneet päästöt. [Puhemies koputtaa] Eli ilmaston näkökulmasta jatkuvan kasvatuksen lisääminen on yksiselitteisesti parannus.

17.58 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Petelius, monimuotoisuutta vaalitaan joka tapauksessa. Talousmetsien luonnonhoitotoimista keskeisiä ovat muun muassa arvokkaiden elinympäristöjen turvaaminen, säästöpuiden jättäminen, kuolleen puun säilyttäminen, puulajivalikoiman ylläpito sekä hallittu tulenkäyttö. Kaikki nämä huomioidaan yhtä lailla metsänkäsittelymenetelmästä riippumatta. Molempi parempi.

17.59 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos aloitteen tekijöille tästä aloitteesta. Nyt voidaan käydä keskustelua täällä ihan perusteellisesti tästä asiasta.

En tätä aloitetta kannata. Avoimesti tunnustan, että olen niin sanottu city boy enkä juurikaan metsästä mitään ymmärrä, mutta sen verran ymmärrän, että suomalaisen metsänhoidon paras asiantuntija on suomalainen metsänhoitaja. Metsänhoidon tulee olla kokonaistaloudellista, sen tulee olla kansantaloudellisesti järkevää. Sen tulee olla erityisesti suomalaisesta näkökulmasta kansantaloudellisesti järkevää, ja minusta tämä esitys ei sitä edistä.

18.00 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä oli city boy Laukkaselta oikein järkevä puheenvuoro metsien käyttöön liittyen. Sen sijaan, kun edustaja Hassi puhui puun ikään liittyvistä kysymyksistä, on pakko kyllä todeta, että puullakin ikä tulee vastaan ja hiilinielu hupenee ennen pitkää. Kyllä metsien uudistaminen on tärkeä osa myös hiilinielujen ylläpitämistä. [Satu Hassin välihuuto]

Kun kuuntelee tätä keskustelua, niin kyllä semmoinen johtopäätös melkein täytyy yhteisesti tehdä, että kannattaa pitää maltti ja järki päässä ja käyttää monipuolisesti nykyisen metsälain mahdollistamia erilaisia menetelmiä. Muistetaan myös metsien virkistyskäyttöön liittyvät kysymykset. Kun täällä monet edustajat ovat kuitenkin valmiita siirtymään tähän aloitteen mukaiseen toimintaan, niin on myös pakko kysyä työllisyysnäkökulmasta: mitä kouluja sitten laitetaan kiinni, [Puhemies koputtaa] mitä terveyskeskuksia Pohjois-Suomessa laitetaan kiinni, kun työt loppuvat? Suomalainen metsänhoito on ollut vastuullista, ja se on sitä jatkossakin.

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään puhujalistaan.

18.01 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Luonnon monimuotoisuus hupenee koko ajan, ja suomalainenkin luonto on hätätilassa. Siksi haluan aluksi kiittää kaikkia tärkeän kansalaisaloitteen tekijöitä ja allekirjoittajia. Avohakkuiden rajoittaminen suomalaisessa metsässä on tärkeä askel suomalaisen metsäluonnon lajien suojelemisessa, ja on tärkeää, että eduskunta nyt keskustelee tästä asiasta.

Suomalainen metsätalous on tuonut työtä, toimeentuloa ja myös innovatiivisia ratkaisuja ongelmiimme. Metsäpohjaisilla tuotteilla voikin olla tärkeä rooli fossiilitalouden tuotteiden korvaamisessa. Luonnon monimuotoisuuden ja hiilensidonnallisuuden kannalta olemme kuitenkin kaukana vastuullisesta metsänkäytöstä. Suomalaisia metsiä hyödynnetään taval-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

la, joka aiheuttaa elinympäristöjen vaarantumista ja katoamista, lajien uhanalaistumista ja ilmaston lämpenemistä. Tähän on saatava muutos — se on kaikkien etu, myös talouden.

Muutama tarina siitä, millaisia ongelmia nykyinen tapamme hyödyntää metsiä on aiheuttanut:

Hömötiainen on metsäluontomme tuttu edustaja. Varmasti moni tässäkin salissa tunnistaa tuon eloisasti liikkuvan pyöreän pikkulinnun, joka vanhoissa metsissä kulkiessa saat-
taa istahtaa alaoksalle tarkkailemaan ohikulkijaa pää hieman vinossa. Hömötiainen on ollut aiemmin metsässä liikkujalle tuttu ja usein havaittava kaveri. Vielä minunkin lapsuudessaan hömötiainen oli yleinen laji, mutta 2000-luvulla se on taantunut Suomessa elinvoimaisesta erittäin uhanalaiseksi — erittäin uhanalaiseksi. Hömötiainen taantuu, sillä se ei löydä hakatusta metsästä syötävää. Minä voin sanoa varmaksi, että en halua olla todistamassa sitä hetkeä, jossa joutuisimme toteamaan hömötiaisen kadonneen Suomesta.

Metsälajeistamme tunnetuimpia lienee metso. Jokainen, joka on joskus metsässä kohdannut täysikasvuisen ukkometson, on varmasti kokenut sen taianomaisen tunteen, joka tuon metsien aatelisten tapaamiseen liittyy. Myös metson tilanne on ajautunut metsissämme pitkällä aikavälillä ahtaalle. Metson kannat Suomessa ovat merkittävästi matalammalla kuin vielä esimerkiksi 60-luvulla. Metso tarvitsee laajoja metsäalueita elinympäristökseen, ja metsien voimaperäiset hakkuut sekä tiheä metsäautotieverkosto ovat syy kannan heikkenemiselle. Myös metson soidinpaikkoja on tuhottu avohakkuilla.

Itselleni henkilökohtaisesti tärkeä laji on kuukkeli. Kuukkeli on monelle tuttu lintu ja on ollut suomalaiselle metsänkävijälle mieluinen vieras. Minulla on metsässä kulkiessani tapana tarkkailla kuukkeleita ja niitä tavatessa tervehtiä iloisesti ja jutella niiden kanssa. Kuukkeli liitetään nykyään vahvasti Lapin luontoon, sillä sen elinalueet sijaitsevat pohjoisemmassa Suomessa, mutta tosiasiassa kuukkeli on ollut aiemmin koko Suomen laji. Sitä on tavattu eteläisimmän Suomen metsiä myöten. Ihmisen vaikutuksen myötä kuukkeli ajautui etelässä niin ahtaalle, että se lähes hävisi. Paikkauskollisena lintuna metsien häviäminen on kuukkelille myrkyä, ja se on listattu Suomessa tarkkailtavaksi lajiksi, sillä lajin kantojen kehitys on ollut huolestuttava.

Ikävät vaikutukset eivät rajoitu pelkästään lintuihin. Avohakkuista kärsivät monet muutkin eläin- ja kasvilajit. Esimerkiksi kovakuoriaisille metsäluonnon yksipuolistuminen tekee paljon hallaa. Ruotsissa tehtyjen tutkimusten mukaan kovakuoriaispopulaatiot eivät avohakkuun jälkeen palaa metsään ennalleen edes 50 vuodessa — siis puolessa vuosisadassa.

Arvoisa puhemies! Kuten todettua, avohakkuut eivät aiheuta ainoastaan vaikeuksia meille rakkailla lajeille. Ne aiheuttavat myös merkittäviä ilmastopäästöjä. Helposti ajatellaan, että metsään sitoutunut hiili sijaitsee vain puunrungoissa, mutta se ei pidä paikkaansa. Merkittävä osa, jopa puustoa suurempi osa, sijaitsee metsän maaperässä. Kun metsä hakataan täysin, vapautuu myös maaperän hiili. Tarvitsemme metsänhoidon menetelmien muutosta ja monipuolistamista. Jatkuvan kasvatuksen menetelmiä tulee hyödyntää entistä enemmän. Tällä hetkellä metsätalouden tuotteista vain noin viidesosa menee pitkäkestoisiin tuotteisiin, ja keskimäärin hiili vapautuu jo muutaman vuoden sisällä. Huomattavaa on myös, että puubiomassan arvo yksikköä kohti on romahtanut viimeisen vuosikymmenen aikana. Jatkuvan kasvatuksen menetelmästä on Suomessakin hyviä kokemuksia. Näissä metsissä maaperän hiilivarasto säilyy pidempään ja puutavarasta suurempi osuus on pitkäkestoisiin tuotteisiin soveltuvaa tukkipuuta, jolloin sitoutunut hiili säilyy tai varastoituu pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

demmäksi aikaa. Tämä tietää myös parempaa tuloa metsänomistajalle, kun tukkipuuta on enemmän.

Yhdyn niihin näkemyksiin täällä salissa, että tässä asiassa on tarpeellista kuunnella asiantuntijoita ja tutkijoita ja tehdä päätös kansalaisaloitteen jatkosta nojaten tutkittuun tietoon eri menetelmien kaikista vaikutuksista.

Arvoisa puhemies! Etenkään lajien kadon osalta pelkästään avohakkuiden lopettaminen ei ratkaise kaikkea. Tarvitsemme myös voimallista luonnonsuojelua ja vanhan metsäluonnon säilyttämistä. Emme kuitenkaan voi paeta tosiasiaa, että luontomme on hätätilassa ja maailmaa uhkaa ilmastokatastrofi. Siksi avohakkuiden lopettaminen valtion mailla on askel, joka meidän on otettava. Valtion on näytettävä esimerkkiä siinä, että luonto ja maapalo ovat meille korvaamattomia ja että niiden säilyttämiseksi meidän on tehtävä kaikkemme.

18.08 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Kun me puhumme metsistä, puhumme suomalaisille todella tärkeästä ja monimerkityksellisestä asiasta. Suomi elää ja on aina elänyt metsistä niin taloudellisesti kuin henkisesti. Vuosituhansien ja vuosisatojen aikana tapamme hyödyntää metsiä ovat muuttuneet. Kaskeamisesta ja tervanpoltosta on siirrytty sellunkeittoon ja korkean jalostusasteen tuotteisiin, puurakentamisesta hirsimökeistä puurakenteisiin kerrostaloihin. Työn ja taloudellisen hyvinvoinnin lisäksi metsä on ollut henkinen kotimme. Esi-isillemme metsä oli myyttinen paikka. Tänä päivänä tiedämme tutkitusti metsässä oleilun terveyshyödyt. Samoin on kasvanut tietämyksemme metsien hiilinielujen merkityksestä osana ilmastokriisin ratkaisua ja metsäelinympäristöjen merkityksestä uhanalaisten lajien elinympäristöinä.

Arvoisa puhemies! Tänäkin käsittelemme kansalaisaloitetta avohakkuista luopumiseksi valtion metsissä. Kansalaisaloite on hyvin perusteltu ja nostaa tärkeän asian julkiseen keskusteluun. Kiitos kaikille aloitteen käynnistäneille ja sen allekirjoittaneille. Vihreät kannattaa avohakkuista luopumista valtion omistamilla mailla sekä turvemailla. Kuten täällä on moneen kertaan todettu, kansalaisaloitteen hyväksyminen tarkoittaisi sitä, että valtion omistamia metsiä hoidettaisiin jatkossa jatkuvan kasvatuksen menetelmin. Jatkuvalla kasvatuksella on monia etuja. Metsät säilyisivät metsinä hyödyntämisestä huolimatta, virkistyskäyttö voisi jatkua ja mustikka- ja sienipaikat säästyisivät. Jatkuva kasvatus hyödyttää monia uhanalaisia lajeja.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa on tärkeää pitää erillään jatkuva kasvatus ja harsintahakkuut. Jälkimmäisiä on tehty vuosikymmeniä sitten, ja niissä poistettiin suuret puut välittämättä jäljelle jäävän metsän kasvukunnosta. Myös jatkuvassa kasvatuksessa poistetaan isoimpia puita, mutta samalla huolehditaan jäljelle jäävän puuston kasvukunnosta jättämällä kasvatuskelpoisia taimia ja nuorempia puita. [Anne Kalmari: Miten jätät, jos ei ole!] On myös tärkeää huomata, että eri tutkimusten mukaan tuotto-odotus voi jatkuvan kasvatuksen menetelmässä olla vähintään sama tai jopa parempi kuin avohakatussa metsässä. Edelleen on tärkeää huomata, että aloite ei ole ehdoton vaan sisältää poikkeusmahdollisuuden, eli avohakkuun voisi edelleen tehdä, jos se on metsän terveyden kannalta välttämätöntä. Esimerkiksi kuusikoissa voi levitä juurikäpää, jota on vaikea saada kuriin muuten kuin hakkaamalla kyseinen kuvio aukoksi ja uudistamalla se jollekin muulle puulle kuin kuuselle.

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä vain alle 5 prosenttia talousmetsistämme hoidetaan jatkuvan kasvatuksen menetelmin. Tarvitsemme metsänhoitomenetelmien moninaistamis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

ta, ja valtio voi siinä näyttää hyvää esimerkkiä. Valtion omistuksessa on tuottavasta metsämaastamme noin neljännes. Jatkuvan kasvatuksen menetelmien laajentaminen Metsähallituksen talousmetsissä tukee erityisesti Metsähallituksen toiminnan sosiaalista kestävyyttä. Hakkuutavan valinta ei kuitenkaan yksin takaa metsien monimuotoisuuden suotuisaa kehitystä tai hiilinielujen kasvua. Olennaista onkin asettaa nykyistä huomattavasti kunnianhimoisemmat tavoitteet valtion metsien käytölle. Valtion metsien hoidossa tulee tavoitella nettopositiivisuutta. Tämä tarkoittaisi sitä, että metsätalouden piirissä olevissa valtion metsissä ei pelkästään pyrittäisi turvaamaan monimuotoisuutta vaan sitä vahvistettaisiin aktiivisesti.

Arvoisa puhemies! Yli kolmannes Suomen uhanalaisista lajeista on metsälajeja. Suurimpia syitä metsälajien uhanalaistumiselle ovat lahopuun määrän väheneminen ja metsien hakkuut. Metsäluontotyypeistämme 70 prosenttia on uhanalaisia. Jatkuvaan kasvatukseen siirtyminen auttaisi niitä uhanalaisia lajeja, jotka vaativat metsän säilymistä metsäisenä. Tällaisia ovat esimerkiksi vaarantuneeksi luokiteltu pyy, erittäin uhanalaiseksi luokiteltu hömötiainen ja metso, jonka elinympäristöjen katoamista edustaja Pitko tässä hyvin kauniisti kuvasi. Jatkuvassa kasvatuksessakin on huolehdittava esimerkiksi lahopuun ja kookkaiden säästöpuiden jättämisestä metsään. Jatkuva kasvatus suojelisi myös vesistöjä ja auttaisi torjumaan ilmastonmuutosta. Avohakkuiden yhteydessä tehty maanmuokkaus pilaa mökkijärvet ja aiheuttaa ilmastopäästöjä erityisesti turvemailla.

Arvoisa puhemies! Suuri osa valtion metsistä sijaitsee Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Aloitteella olisi siten suuri paikallinen vaikutus. Pelkona on, kuten tässäkin salissa on tuotu esiin, että Metsähallituksen puun myynti vähenisi ja paikallistalous heikkenisi. Sahat ja sahatavaran jalostus ovat näillä alueilla merkittävä paikallinen työllistäjä. Tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella näyttää siltä, että jatkuva kasvatus turvaisi tukkipuun määrän. Todelliset hakkuumäärät on toki hyvä tarkistaa aloitteen käsittelyn edetessä. Matkailun kannalta jatkuvan kasvatuksen mukaan hoidetut metsät ovat parempia kuin avohakkuumetsät. Tällä hetkellä tosiasia on, että Metsähallituksen mailla avohakataan vanhoja luonto- ja virkistyskäyttöarvoltaan arvokkaita metsiä.

Arvoisa puhemies! Valtion omistamat metsät ovat meidän kaikkien omaisuutta. Siksi on tärkeää keskustella niiden käytöstä täällä eduskunnassa. On tärkeää, että kansalaisaloite saa eduskunnassa perusteellisen ja monipuolisen käsittelyn ja että käsittely pohjautuu ajantasaisiin ja kattaviin metsävaratietoihin ja vaikutusarvioihin ja kattavaan tutkimustietoon, kuten täällä salissa on useampi todennut. Sen sijaan, että jumiudumme eipäs—juupas-väitelyyn avohakkuiden tai jatkuvan kasvatuksen eduista ja haitoista, tulisi meidän pystyä tarkastelemaan metsien käyttöä ja erilaisten hakkuumenetelmien kirjoa kokonaisvaltaisesti. Metsien monimuotoisuuden vahvistamisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän on noustava valtion metsissä tasavertaiseksi tavoitteeksi puuntuotannon rinnalle. Jatkuvaan kasvatukseen voidaan siirtyä valtion mailla toki myös vaihteittain. Suunta on tärkein.

18.14 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa puhemies! Metsät ovat minulle enemmän kuin puita. Metsät merkitsevät minulle varmasti muutakin kuin metsistä saatavaa rahaa. Liikun mielelläni luonnossa, sienestän ja saatanpa vain istuskella metsässä kiven päällä miettimässä maailman menoa. Tästä huolimatta olen koulutukseltani metsätalousinsinööri ja olen myös puualan yrittäjä, joten ymmärrän tärkeimmän ja uusiutuvan luonnonvaramme arvon. Maamme hyvinvoinnin pohja on hyvin pitkälti metsien varassa. Niistä on pidettävä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

totta kai hyvää huolta. Koko meidän tärkeä metsäketjumme kestää tarkastelun muiden maiden joukossa.

Suomi on Euroopan metsäisimpänä maana myös sielultaan metsäinen. Moni viettää aikaa ja virkistyy metsissä. Metsä puhdistaa ilmaa. Se tuottaa meille happea. Samalla se toimii itse hiilinieluna, luonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä, metsäteollisuuden raaka-ainevarastona ja uusien materiaalien ja teknologioiden raaka-aineen lähteenä ja rakennusmateriaalina sekä kasvattaa polttopuuta, kuten se on tehnyt ihmiskunnalle jo kymmenien tuhansien vuosien ajan. Metsästä on siis moneksi.

Kaikki metsien hakkuumenetelmät eivät sovi kopioituna joka paikkaan. Joillakin alueilla päätehakkuun tekeminen ja sen jälkeinen metsän uudistaminen istuttamalla on parempi tapa nopean hiilinielun ja maksimaalisen puumäärän saamiseksi kuin jatkuva kasvatus olisi. Joillekin alueille taas jatkuva kasvatus sopii oikein hyvin. On selvä, että hiilinielujen tärkeys kasvaa tulevana vuosina ja vuosikymmeninä.

Minä ja puolueeni keskusta kannatamme metsänomistajan vapautta valita oma hakkuumenetelmänsä. Jos jatkuva kasvatus on jonkun metsänomistajan toive kasvatusmenetelmänä, hänen on saatava kasvattaa silloin metsäänsä niin. Jos taas hän haluaa tehdä päätehakkuun, myös sen on onnistuttava. Nykyinen lainsäädäntö toimii siis tässä hyvin. Sama pätee jo metsänhuollollisista syistä valtion metsiinkin.

Arvoisa puhemies! Meidän tärkeintä luonnonvaraamme on myös saatava hyödyntää ihmisen hyväksi. Hyvinvointia ei synny ilman rahaa. Hakatun puun arvoa pitää pystyä myös nostamaan. Kilohinnan on oltava suurempi. On tärkeää, että kaadetusta kuutiometristä saadaan mahdollisimman hyvä tuotto ja puun jalostus tapahtuu mahdollisimman pitkälle Suomessa. Puu työllistää tätä kautta parhaiten. Metsissä on paljon mahdollisuuksia. Uudet, öljyjä korvaavat materiaalit tulevat nousemaan tärkeään arvoon, kun siirrytään fossiilitaloudesta uusiutuvan, kestävän biotalouden aikaan.

Keskustan mielestä metsien eri käyttömuodot eivät ole ristiriitaisia vaan ne ovat yhteensovitettavissa kasvavan biotalouden kanssa. Haluamme tehdä Suomesta esimerkkinä metsien taloudellisen hyödyntämisen, virkistyskäytön ja luontoarvojen sekä ilmastomuutoksen torjunnan onnistuneesta yhdistelmästä yhteiskunnassamme. Tähän emme tarvitse avohakkuukieltä.

18.18 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! On hienoa kokea, että eduskunnassa on paljon metsien ystäviä. Moni suomalainen menee metsään, kun haluaa rentoutua ja virkistyä. Niin minäkin. Mieli lepää, kun saa kuunnella lintujen laulua ja puiden huminaa. Moni meistä marjastaa ja sienestää, joku suunnistaa, vaeltaa tai vain retkeilee. Toinen metsästää. Jokamiehenoikeudet ovat tärkeä osa suomalaista metsien virkistyskäyttöä. Jotta näin voi jatkua, metsämaata ei saa panna verolle ja meidän tulee huolehtia metsien monimuotoisuudesta.

Käsitlemme nyt kansalaisaloitetta avohakkuuiden lopettamiseksi valtion mailla. Aloitteen tehtävä on herättää keskustelua ja tuoda kansalaisten näkemykset päättäjien tietoon. Nyt on aika keskustella metsien hoitamisesta. Kansalaisaloitteen allekirjoittajat haluavat, että valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutetaan siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa pääsääntöisesti olisi sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita. Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä perinteisistä uudistushakkuumenetelmistä jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Me keskustana kannatamme nykyisen metsälain mahdollistamia toimenpiteitä. Tällä hetkellä metsänomistajilla on laaja työkalupakki ja monipuoliset hakkuu- ja kasvatusmenetelmät käytössään, mikä mahdollistaa aidosti monipuolisen ja monitavoitteisen metsien hoidon ja käytön. Suomi on kestävä ja vastuullisen metsänhoidon mallimaa ja esimerkki muulle maailmalle. Tätä osaamista voimme viedä sinne, missä metsiä tuhotaan ja kaadetaan ilman suunnitelmallisuutta eikä ajatella tulevia sukupolvia.

Arvoisa puhemies! On tärkeää pitää huolta suomalaisista hyvistä ja ammattitaitoisista metsänomistajista, joita on Suomessa 650 000. Heillä on vapaus ja vastuu huolehtia metsäomaisuudestaan, ja he ovat luottamukseni arvoisia tässä tehtävässä. Aktiivisten ja tietoisien metsänomistajien toimesta Suomessa kasvaa puuta enemmän kuin koskaan historiasamme. Vuoteen 2050 mennessä Suomen metsien kasvu voidaan nostaa 150 miljoonaa kuutiometriin vuodessa, kun nykyisellään se on noin 110 miljoonaa kuutiometriä. Tällainen kunnianhimoinen tavoite edellyttää kuitenkin merkittäviä satsauksia tutkimukseen, tuotekehitykseen ja metsänhoitoon mutta myös luottamuksen osoittamista metsänomistajiamme kohtaan. Kestävä ja vastuullinen metsänhoito on parasta ilmastotyötä. Keskusta haluaa tavoitella sekä hiilinielujen vahvistamista että uusia investointeja puunkäytön lisäämiseksi Suomessa.

On syytä muistaa, että puuta kasvaa enemmän kuin sitä hakataan. Viime vuosina vuotuisesta kasvusta on korjattu hakkuissa noin 70 prosenttia. Nykyiset monipuolisen kasvatuksen ja metsänhoidon työkalut ovat mahdollistaneet meille merkittävän hiilinielun. Kasvava metsä onkin paras hiilinielu, ja keskusta haluaa tukea ja edistää tutkimustyötä osana tätä myös jatkuvan kasvatuksen osalta.

Suomi elää edelleen metsästä. Metsät ovat meille talouden ja hyvinvoinnin lähde. Metsä on virkistys- ja voiman lähde meille metsässä viihtyville suomalaisille. Metsäpolut ovat merkittävä osa myös omaa virkistäytymistäni.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa on hyviä kirjauksia metsiin liittyen. Haluamme edistää monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja — mukaan lukien jatkuvapitteinen kasvatusta — ilmastotavoitteet ja taloudelliset näkökulmat huomioon ottaen. Kuten edustaja Honkonen täällä jo sanoi, jatkuvapitteistä kasvatusta tulee tutkia ja kehittää.

Arvoisa puhemies! Metsähallituksella on merkittävä rooli suomalaisessa maanomistuksessa, metsätaloudessa, luontoliikunnassa, matkailussa ja erilaisissa suojelutoimissa. Aktiivisen suojelun ja virkistyskäytön edistämisen ohella Metsähallitus on vastuullisen ja kestävä metsätalouden harjoittaja. On tärkeää, että Metsähallitus pysyy vahvana ja vastuullisena kaikkien suomalaisten yhteisen maa-, metsä- ja vesiomaisuuden hoitajana myös tulevaisuudessa. Ilmakehä on yhteinen. Siksi metsien hoitoa ja käyttöä sekä hiilinieluja täytyy vahvistaa kestäväällä tavalla. Niin on tehty tähänkin asti, ja nyt se on entistä tärkeämpää, kun pyrimme fossiilitaloudesta eroon.

Meidän kannattaa esimerkkinä näyttää mallia vastuullisen metsien hyödyntämisen, virkistyskäytön ja luontoarvojen sekä ilmastomuutoksen torjunnan onnistuneesta yhdistämisestä. Luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen voidaan yhdistää vastuulliseen ja kestäväan metsänhoitoon. Pidetään metsistämme huolta tuleville sukupolville.

Puhemies Matti Vanhanen: Tasan seitsemän minuuttia — onnittelut!

18.25 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Kuten sanottu, metsä on meille suomalaisille hyvin tärkeä. Kun olin pikkupoika, tukkirekat tulivat minulle tutuiksi. Isoisäni

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

työskenteli Kuusamossa kuljetusalan yrittäjänä, ja myös isäni ajoi tukkirekkoja. Nuo rekat toivat jatkuvasti puuta silloisesta Neuvostoliitosta kotimaamme tarpeisiin. Sain olla rekkojen kyydissä, ja piirtelin rekkojen kuvia myös omiin papereihini. Puuta tuodaan itärajan takaa nykyäänkin jatkuvasti. Viime vuonna raakapuun tuonti Venäjältä kääntyi jälleen kasvuun.

Arvoisa puhemies! Puu on uusiutuva raaka-aine, jonka käyttöön tekniikan kehitys on tuonut valtavasti uusia, aiemmin arvaamattomia mahdollisuuksia. Enpä olisi silloin pikku-poikana osannut arvata, että rekatkin voivat joskus kulkea puulla muutoinkin kuin häkäpönttöautoina, joista olin kuullut. Puuta käyttämällä suojelemme ympäristöä ja vahvistamme maamme taloutta. Öljypohjaisia muovituotteita voidaan korvata puulla. Muovipillit ja muovilusikat vaihtuvat puusta valmistettuihin. Puusta saadaan raaka-ainetta biopolttoaineisiin. Puusta tehdään vaatteita. Puun käyttö ei lopu, vaan se lisääntyy. Edellä mainittujen lisäksi esimerkiksi puurakentamisen kasvu lisää merkittävästi puun kysyntää. Hallitus on sitoutunut ohjelmassaan viisaasti tuplaamaan puurakentamisen Suomessa. Se on hieno, hyvä ja kannatettava päätös.

Jos me suomalaiset emme hyödynnä metsiämme, metsät hakataan jossakin muualla. Siellä muualla hakkuita ei useinkaan tehdä niin kestäväällä tavalla kuin meillä Suomessa. Olemme tässä hyvässä keskustelussa kuulleet, miten Suomi on elänyt metsästä ja elää edelleenkin metsästä. Metsä on suomalaisille myös paikka, jossa mieli lepää ja virkistyy. Metsäteollisuus on luonut, ja luo edelleen, hyvinvointia koko Suomeen. Meidän on huolehdittava metsistämme niin, että voimme käyttää niitä niin virkistyskäyttöön kuin teollisuuden tarpeisiin myös tulevaisuudessa. Maamme metsänhoito on maailman huippua. Muiden tulee ottaa esimerkkiä Suomesta. Luonnonvarakeskuksen mukaan puun määrä Suomen metsissä on lisääntynyt 50 vuodessa noin 70 prosentilla. Puuta kasvaa maamme metsiin enemmän kuin sitä hakataan.

Arvoisa puhemies! Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen ja luonnon varjeleminen ovat keskustalaisen ylisukupolvisen ajattelun keskiössä. Keskustan mielestä metsien eri käyttömuodot eivät ole ristiriitaisia, vaan ne ovat yhteensovitettavissa kasvavan biotalouden kanssa. Voimme olla iloisia siitä, että metsien kestäväälle käytölle on edelleen tarvetta ja että Pohjois-Suomeen on suunnitteilla useita merkittäviä teollisuuden tehdashankkeita, joissa puun hyödyntäminen on tärkeässä roolissa. Tarvitsemme tulevaisuudessakin puuta.

Tarvitsemme myös avohakkuita. Valtion metsien avohakkuukiello koskisi kipeästi erityisesti Pohjois-Suomea, jossa tehtaas ostavat paljon puuta valtion metsistä. Avohakkuukiello totaalisessa laajuudessaan myös uhkasi metsien monimuotoisuutta, sillä se tarkoittaisi sitä, että hakkuita jouduttaisiin toteuttamaan nykyistä huomattavasti suuremmilla pinta-aloilla. Tunnettu kasvitieteilijä sanoi Terve Metsä -lehdessä lauseen, joka jäi mieleeni. Hän totesi: ”Hakkuuaukko ei ole kuoleman kenttä vaan luonnon synnytyslaitos.” On muistettava, että monet metsien kasveista pystyvät uudistumaan vain avoimilla paikoilla. Vanha koskematon metsä ei yksinään edusta luonnon monimuotoisuutta. Meillä Suomessa avohakkuut tehdään kohtuullisesti, ja ne monipuolistavat meidän luontoamme. Meillä on oltava myös vanhoja metsiä, mutta avohakkuukiello valtion metsissä on liian yksioikoinen ratkaisu. Se ei ole oikea keino luonnon ja ympäristön eikä maamme taloudenkaan kannalta. Sen sijaan on tärkeää, että me käytämme metsiämme monipuolisesti ja että me myös keskustelemme metsien kestävästä käytöstä ja kehitämme metsänhoitoamme edelleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

18.31 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! On hienoa, että metsäpolitiikasta tässä salissa keskustellaan. Nyt se tulee tietysti tämän kansalaisaloitteen kautta. Metsäpolitiikka on todellakin paljon muuta kuin avohakkuukysymys, niin kuin täällä salissa on keskusteltu.

Metsien merkitys suomalaisten hyvinvoinnissa on erityisen suuri. On tärkeää, että pystymme kansallisesti tekemään linjauksia, joilla pystytään kehittämään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä, metsävarojamme entistä monipuolisemmin hyödynnettäväksi. Samalla suomalaisten hyvinvointi ja työllisyys kasvavat. Mielestäni luonnonvarat ovat kumminkin se iso tulevaisuudenkuva, mistä suomalaisen teollisuuden menestystarina ja vientimme vahva perusjalka tulevaisuudessakin rakentuvat. Ja kasvualoista erityisesti luonnonvaralaan kovastikin uskon.

Meillä on hyvä voimassa oleva metsästrategia, joka on laadittu 2014 ja päivitetty 2018. Siinä on minusta ihan tähän päivään kestävät, hyvät linjaukset. Tämä strategiahän on voimassa, niin kuin on aiemmin todettu, vuoteen 2025.

Täällä on ollut paljon hyviä puheenvuoroja ja paljon asioita on käyty moneen kertaan. Yksi asia metsäpolitiikassa on tietysti tämä metsänomistajuus, mistä nyt muutamalla sanalla itsekin haluan sanoa. On tärkeää huomioida päätöksenteossa erityisesti metsänomistajuuden kannusteet monipuolisen metsänhoidon näkökulmasta. Yksi ongelma on tietysti tämä pirstoutunut omistajuus, ja on hienoa, että Luonnonvarakeskus parhaillaan sitä selvittää, tekee sen osalta nyt selvitystä. Minä luulen, että siinä saamme tulevaisuuden metsäpolitiikan linjauksiin aika hyviä eväitä, kun kumminkin raaka-ainetarve 80-prosenttisesti tulee teollisuuteen yksityisiltä omistajilta ja 60 prosenttia metsämaasta sekä 70 prosenttia kasvusta tapahtuu tätä kautta.

Metsäteollisuuden näkökulmasta hakkuukielto, niin kuin monessa puheenvuorossa on todettu, vaikuttaisi juuri eniten Pohjois- ja Itä-Suomen puunsaantiin, koska suurin osa juuri aloitteen mukaisista Metsähallituksen kohteista sijaitsee Itä- ja Pohjois-Suomen alueella. Se heikentäisi puunhankintaa, sen saantia, sekä heijastuisi varmaan myös metsäteollisuuden kilpailukykyyn. Metsäpolitiikan pitää kannustaa metsänhoidon lisäämiseen ja parantamiseen sekä metsäpinta-alan ja metsän tilavuuden kasvuun, joilla turvataan parhaiten myös hiilinielujen lisääminen. Avohakkuut eivät ole tähän ratkaisu.

Tärkeää on myös huolehtia, niin kuin aloitteessa on todettu, luonnon monimuotoisuudesta. Minusta hallitusohjelmassa on siitä todella hyviä kirjauksia ja se on nostettu vahvasti esille. On myös huomioitava, että pelkästään luonnonsuojeluun laitetaan hallitusohjelmassa lisäpanostuksia 100 miljoonaa euroa, ja se tukee tätä erityisesti. Juuri monimuotoisella metsien hoidolla ja käytöllä edistämme sopeutumista ilmastonmuutokseen ja hallitsemme hiilitasettamme metsien osalta.

Arvoisa puhemies! Onnistuneella ja pitkäjänteisellä metsäpolitiikalla luomme tulevaisuuden edellytyksiä niin kasvavalle biotaloussektorille kuin nykyistä monipuolisemmalle, kehittyvälle metsäteollisuudelle sekä luomme hyvinvointia ja työtä Suomeen metsien ja luonnon kautta.

18.35 Merja Kyllönen vas: Arvoisa herra puhemies! Lähden matkalleni metsäpolitiikkaan vähän kauempaa. Kansainvälinen ja eurooppalainen ilmastopolitiikan taakanjako haastaa meidät väistämättä keskusteluun siitä, miten päästövähennystaakka jaetaan maankäytön, metsienkäytön, asumisen, liikenteen ja maatalouden kesken. Keskustelu on väistämätön, ja on ymmärrettävä, että jokaisella toimialalla, kaikilla sektoreilla, on oltava muutosalumiutta, kykyä katsoa omaa toimintaa ja tekemistä uudesta kulmasta, jotta kaikkiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

yhteisiin haasteisiin ja velvoitteisiin voidaan oikeudenmukaisesti vastata. Miten me voimme toimia niin, että luonnonvaroja, ja tämä planeettakin siinä sivutyönä, säästyy myös tuleville sukupolville? Joku voi hyvin sivuuttaa ilmastokeskustelun halutessaan, mutta kun seuraa esimerkiksi jäätiköiden tilannetta ja merien pinnannousua, niin varsinkin rannikkoseuduilla olisin kuulolla ja hyvinkin katse tarkkana siitä, mitä maailmassa tapahtuu ääri-ilmiöiden lisääntyessä.

Eurooppalainen edunvalvonta voi tuntua meistä etäiseltä ainakin niiden osalta, jotka eivät tuolla suuressa valiokunnassa toimi ja törmää väistämättä niihin asioihin joka päivä, mutta itse asiassa EU-edunvalvontaa on tänä päivänä joka ikisessä valiokunnassa. Samoin myös eurooppalainen edunvalvonta metsäpolitiikassa ja siitä käytävässä keskustelussa on äärimmäisen tärkeää. Me voimme täällä sanoa, että toiset eivät ole tehneet tehtävänsä — osa on, osa ei — mutta me voimme myöskin valvoa etuamme siinä, että edellyttämme eurooppalaisilta perheenjäseniltä yhteistä EU:n metsätyspolitiikkaa, jossa niitä tuhottuja alueita metsitetään uudelleen. Syntyy uusia taimikoita, mitä me täällä kovasti puolustamme kotimaassa ihan ymmärrettävistä syistä, ja myöskin sitä järeämpää kasvavaa metsää. Me puhumme, että muut eivät tee, mutta vaadimmeko me sitä omassa edunvalvonnassa? Väitän, että voisimme olla siinä paljon aktiivisempia.

Haluan kiittää kansalaisia tästä kansalaisaloitteesta, joka pakottaa meidät keskustelemaan äärimmäisen tärkeästä kysymyksestä, eli metsienhoidon vaihtoehtoista, koulutuksesta ja mahdollisuudesta kehittää myöskin metsäalan osaamista monelle eri tasolle. Metsäpolitiikka ja maankäyttö eivät koskaan ole mustavalkoinen asia, eikä minun mielestäni tämän aloitteen tavoitteena ole myöskään ollut mustavalkoistaa sitä, vaan saada meidät heräämään ja ymmärtämään, että jotain muutakin voidaan meidän metsissämme tehdä kuin aukkohakkuuta, avohakkuuta.

Metsien virkistys- ja luontomatkailukäyttö tänä päivänä on sellainen asia, josta puhutaan ainakin juhlapuheissa, mutta se, millä tavalla me ohjaamme valtio-omisteista Metsähallitusta näissä asioissa, ei olekaan niin yksiselitteistä. Voidaanko valtavan suurta alueellistakin merkitystä omaavissa virkistys- ja matkailukäytössä olevissa metsissä miettiä muitakin vaihtoehtoja kuin aukko- ja avohakkuuta tai puhtaasti raiskioksi hakkaamista? Retkeilyreitit, kulttuurihistoriallisesti merkitykselliset alueet — ei näitä paikkoja suhteellisesti niin paljon ole, ettei voitaisi miettiä toisenlaisia hakkuumenetelmiä käytettäväksi. Mutta se vaatii myös avointa keskustelua niin Metsähallituksen tuottotavoitteista kuin senkin kohdentumisesta. Se ennen kaikkea vaatii meiltä sitä ymmärrystä, että me tajuaamme, että meidän metsillä on myöskin muuta käyttöä kuin se metsäteollisuuden vaatima tarve tai muun teollisuuden vaatima tarve.

Tässä keskustelussa on hyvinkin ansiokkaasti välillä kehuttu myöskin uutta metsälakia, jota sitäkin on osittain perusteltu jatkuvan kasvatuksen mahdollistamisella, mutta täytyy sanoa, että sielläkin on kohtia, jotka aiheuttavat isoja ongelmia. Tänä päivänä meillä kyettään hakkaamaan myöskin sellaisia kohteita, joiden hakkaamispäätöksistä olisi aiemmin päätynyt raastupaan. Jos jossain leimikossa on esimerkiksi pienempi kuvio kehitysluokkaa 2 tai 3 eli kasvatusmetsää, se hakataan väistämättä, tai ainakin hyvin useasti, sekä yksityismetsissä että valtion mailla sileäksi, vaikka se metsän koko kiertoaika huomioiden ei olisi sikaan kannattavaa. Jos metsänomistaja tarvitsee rahaa, olipa se yksityinen tai valtio, se ottaa sen rahan heti, vaikka muutaman vuosikymmenen päästä saisikin siitä moninkertaisen tuoton.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Metsien laskennallista kiertoaikaa valtion metsissä on lyhennetty keinotekoisesti tuotto-prosenttipelillä, ja tietyllä tapaa uusi metsälaki on osissa paikoin avannut myöskin tilaa keinottelulle.

Nykyinen metsälaki mahdollistaa minkä tahansa kohteen hakkaamisen, jos uusi kasvu huolehditaan tilalle.

Ei ole suinkaan helppoa tasapainoilla kannattavan metsätalouden, metsäteollisuuden puuhuollon, ympäristöarvojen, virkistyskäytön tai maankäyttösektorin ilmastovelvoitteiden välillä. Se on äärimmäisen monimutkainen yhtälö, mutta ilman keskustelua, avointa ja rehellistä puhetta siitä, että asioita voidaan tehdä myös toisella tavalla, me emme varmasti päädy Suomen kansantaloutta tai kansalaisia parhaiten hyödyttäviin ratkaisuihin. Pitää uskaltaa keskustella, pitää uskaltaa haastaa oma ajattelu ja tehdä asioita välillä myöskin toisin.

Nostan tässä lopuksi — vaikka Anne tuolla jo kiihdyttelee lähtökuopissa — tämän koulutuskysymyksen. Väitän, että metsäalan nykyinen osaamis- ja koulutustaso vaatii myös päivittämistä niihin kaikkiin haasteisiin, mitkä meitä kohtaavat niin maankäyttö- kuin metsienkäyttösektorilla. Sen takia meidän on pidettävä huoli siitä, että metsäväen koulutustaso, niin nykyisten toimijoiden kuin uusienkin toimijoiden, on ajan tasalla kaikista niistä vaatimuksista, mitä meiltä odotetaan ja oletetaan. Tehdään se hyvässä yhteistyössä ja asiallisesti, ilman että meidän tarvitsee repiä meidän kulttuurihistoriallisesti merkittävää metsäkokonaisuutta kappaleiksi sillä, että me olemme asioista eri mieltä. [Puhemies koputtaa] Me voimme löytää tien, joka on kestävä ja vie asioita eteenpäin niin metsätalouden, virkistyskäytön, luontoarvojen, monimuotoisuuden kuin ilmastokysymystenkin kannalta. — Kiitos.

18.43 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Olen samaa mieltä edustaja Kyllösen kanssa siitä, että voimme löytää kestäväns tien, ja se itse asiassa on löydettykin Suomen metsätaloudessa, missä monenlaiset eri käyttövaihtoehdot voidaan huomioida ja annetaan vapauksia näin myös toimia. Itse olen metsien ”sekakäyttäjä”, ja siksi minusta oli toisaalta erittäin hienoa, että saimme tämän aloitteen tänne eduskuntaan käsiteltäväksi. Näin voimme pyytää asiantuntijoita, metsäalan asiantuntijoita ja tietysti myös kokemusasiantuntijoitakin, valiokuntaan ja kuulla erilaisia näkemyksiä metsästä. Mutta sitä en allekirjoita, mitä edustaja Kyllönen tuossa totesi, että metsäalan nykypäivän asiantuntijoilla ei olisi osaamista. Suomella on niin vahva näyttö meidän metsätalouden hoitamisesta, että sitä kelpaa viedä ulkomaille ja saada muuallakin metsät kasvamaan ja sitomaan hiiltä. Suomi on suunnannäyttävä siinä, miten pelastamme ilmastoa metsien avulla.

Kun sanoin, että olen metsien sekakäyttäjä, niin voisin siitä kertoa konkreettisesti, miten rakastan sienestystä ja marjastusta, tykkään käydä ihan retkeilemässä metsässä, välillä otan raivaussahan käteen, ja polttopuitakin sieltä metsästä haetaan. Samalla metsät antavat toimeentuloa, ja asun satavuotiaassa talossa keskellä metsiä. Näin on usean suomalaisen laita, meillä jokaisella on oma metsäsuhde, ja siksi tämä metsäasia on meille suomalaisille rakas.

Mutta liian usein nykyinen metsäkeskustelu on vain näennäisesti faktapohjaista ja sen perimmäinen tarkoitus on mielipidevaikuttaminen, jossa faktat ovat häilyviä kuin Trumpin puheissa. On häpeällistä, että metsäkone esitetään jo koulukirjoissakin tuhoavana hiri-viönä, kun tässä maassa muutoin vannotaan teknologian nimeen. Nyt lietsotaan mielikuvaa metsien hävittämisestä nykymetsätaloudella — ja se on suoraan sanottuna valehtelua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Niin männyn, kuusen, koivun kuin muiden lehtipuiden tilavuus Suomen metsä- ja kitumailla on kasvanut merkittävästi viime vuosikymmeninä. Järeiden puiden ja myös lahopuiden määrä on kasvanut. Edustaja Rantanen nosti hyvin suojelumääriä, mutta lisään vielä, että metsä- ja kitumaiden lisäksi jos lasketaan muut metsätalousmaat ja joutomaat, mitkä metsätalousmaihin lasketaan, suojelun osuus on 17,2 prosenttia. Ja muistetaan edustaja Rantasenkin esiin nostama tiukasti suojeltujen metsien osuus, joka on koko Euroopan metsistä puolet. Kyllä meillä on näyttöä tällä sektorilla myös.

Tänään meillä on käsittelyssä metsien avohakkuukielto, jossa muuten vaaditaan kielletäväksi myös männyn uudistaminen luontaisesti siemenpuita käyttäen. Monikohan kansalaisaloitteen allekirjoittajista tiesi tämän? Itse asiassa, jos luen suoraan tätä aloitetta, täällä lukee: ”Muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin.” Kyllä metsiä pitää harventaa, jos me niitä tukkeja aiomme saada ja puurakentamista edistää, eikö niin, kaikki läsnäolijat?

Avohakkuukiellolle on helppo saada kantopintaa, sillä moni on nähnyt ohikulkiessaan ruman siivottoman hakkuuaukon ja pahoittanut mielensä, vaikka se ei olekaan hänen omaisuuttaan, vähän samoin kuin minun mieleni pahoittavat täällä pääkaupungissa jatkuvasti tehtävät rumat ja siivottomat rakennustyöt. Yritän silloin pystyä ajattelemaan muutaman vuoden päähän, jolloin kaikki on jo kaunista ja siistiä, ihan kuin hyvin hoidetussa taimikossakin. Kerroinkin tuossa debattipuheenvuorossani jo, että emeritusprofessori Kärkkäisen ja useiden satojen muiden metsäasiantuntijoiden mukaan avohakkuukielto ei parantaisi metsäluonnon tilaa vaan päinvastoin heikentäisi sitä. Avohakkuiden kieltämiselle ei ole perusteita hiilensidonnan eikä puuntuotannon kannalta, ja monimuotoisuuden kannalta täydellinen avohakkuukielto olisi tehoton ja ongelmallinen. Olen samaa mieltä näiden tutkijoiden kanssa siitä, että hyvässä metsätaloudessa tulee sallia erilaiset metsänhoidon menetelmät, ja näin tehdään jo nyt. Painotan metsätalouden monimuotoisuutta ja sitä, että jatkuvaa kasvatustakin on erittäin hyvä olla ja sitä kannattaa lisätä ja tutkia.

Noin puolet Metsähallituksen kuuden miljoonan kuution hakkuukertymästä on peräisin uudistushakkuista. Yhtiön tuloksesta uudistushakkuut tuovat yli 80 prosenttia. Näin uudistus- eli avohakkuista luopuminen iskisi siten 75 miljoonan loven Metsähallituksen valtiolle tulouttamaan 115 miljoonan pottiin. Kun puhutaan talousvaikutuksista, vielä tärkeämpi on asia, jonka edustaja Essayah nosti: kansantalouden kannalta 240 suoraa työpaikkaa korjuussa ja kuljetuksessa ja 40 miljoonan vähenemä urakointituloissa on kamalaa kuultavaa maakunnille. Vähintään yksi saha täytyisi ajaa alas. Tässä on vain osa vaikutuksista. Jos avohakkuukielto tulisi voimaan, vaikka kokonaishakkuumäärä pienenesi kolmanneksen, käsittelypinta-ala kasvaisi noin 8 000 hehtaaria vuodessa — siis 8 000 hehtaaria enemmän käsiteltyä hakkuiden alla olevaa metsää vuosittain. Tätäkö me haluaisimme?

Eniten minua pelottaa mielipidemuokkaus. Tämä olisi ensimmäinen askel Avohakkuut historiaan -kampanjassa. Ympäristöjärjestöjen tavoitteena on avohakkuiden merkittävä vähentäminen kaikkialla. Siksi he ovat esittäneet metsänhoitotoimenpiteisiin naapurikuu-lemista ja valitusoikeutta metsänkäyttöilmoituksiin. [Puhemies koputtaa]

20—40-luvuilla Suomessa käytännössä noudatettiin jatkuvan kasvatuksen menetelmää. Silloin puun määrä Suomessa väheni. Kun sotien jälkeen otettiin käyttöön tehokkaan metsätalouden menetelmiä, avohakkuut mukaan lukien, alkoivat Suomen metsävarannot kasvaa merkittävästi. Jopa Osaran aukot ovat hyvä esimerkki siitä, miten tällä menetelmällä, sillä karmealla 20 000 hehtaarin menetelmällä, saatiin paljon enemmän kasvavaa tukkimetsää. [Puhemies koputtaa] Me olemme sitoutuneet, arvoisa puhemies, ilmastonmuutok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

sen torjuntaan, ja avohakkuukiellon myötä puuston kasvu vähenisi. Näin hiilensidonta vähenisi, ja sitä emme halua.

Puhemies Matti Vanhanen: 7 minuuttia on täyttynyt.

Arvoisa puhemies! Monimuotoisuuden kannalta tässä voi olla perustetta, mutta monimuotoisuuden kannalta kaikista huolestuttavinta on se, että meillä kolmasosa uhanalaisista lajeista esiintyy laidunalueilla, ja niitä on vain 20 000 hehtaaria samaan aikaan kun Suomessa on yli 20 miljoonaa hehtaaria metsää. Mielestäni aloittaa kannattaa sieltä.

18.52 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Olen todella iloinen siitä, että meillä on tietyistä asioista tässä salissa varsin syvä konsensus. Ensinnäkin siitä, että metsä ja metsät ovat suomalaisille tärkeitä, ne ovat suomalaiselle kirkko. Itselleni metsä on tärkeää ennen kaikkea eränkäynnin kannalta, ja olen todella tyytyväinen siitä, että metsänkäsittelymenetelmissä nykyään huolehditaan myös eränkäynnin edellytyksistä varsin mainiosti. Samoin olemme tässä salissa samaa mieltä siitä, että jatkuvaa kasvatusta voidaan lisätä. Meillä on useita sellaisia alueita, joilla näin kyetään toimimaan.

On kuitenkin yksiselitteistä, että keskusta ei kannata tämän aloitteen mukaista avohakkuukielloa. Ja muistutan edelleen kaikkia siitä, että tämä aloite on hallitusohjelman vastainen, ja minä oletan, että kaikki hallituspuolueet sen myös tulevat yhdessä ja yksissä tuumin tyrmäämään, niin kuin olemme hallitusohjelmassa sopineet.

Nostan tähän loppuun esille vielä sen, että pohjoissuomalaisena sydämeni kyllä itkee verta tämän Helsingin vihreiden metsäpolitiikan vuoksi. Keskuspuisto täällä Helsingissä ja Malmin lentoaseman alue hakataan paljaksi ja haudataan ikuisiksi ajoiksi betonin alle ja näin tuhoetaan hiilinielut ja se luonnon monimuotoisuus pysyvästi. [Välihuuto vihreiden ryhmästä] Kysynpä vain: kuka tähän aikoo puuttua ja minkälaisella aloitteella?

Samalla haluan muistuttaa, että metsäkadon suurin syy Suomessa ja myös globaalisti on kaupungistuminen, ja meidän täytyy ehkä pohtia näissä keskusteluissa, millaisia toimenpiteitä me teemme tämän valtavan kaupungistumisen hillitsemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen säilyttämiseksi. [Juho Eerola: Globaalisti väestönkasvu!]

18.53 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa on monta asiaa, jotka menevät samaan suuntaan tämän kansalaisaloitteen kanssa. Hallitusohjelma sanoo muun muassa: ”Hallitus laatii osana ilmasto- ja energiapolitiikan suunnittelujärjestelmää kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman.” ”Suomen hiilinieluja vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.” ”Kehitetään ohjauskeinoja ja kannustimia metsien ja maaperän hiilinielujen ja -varastojen vahvistamiseksi.” ”Edistetään monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja, mukaan lukien jatkuvapeitteinen kasvatusta, ilmastotavoitteet ja taloudelliset näkökohdat huomioon ottaen.” ”Metsähallituksen vuotuisessa tuloutusvaatimuksessa otetaan nykyistä vahvemmin huomioon vaikutukset hiilinieluun ja luonnon monimuotoisuuteen.” ”Asetetaan Metsähallitukselle nielutavoite.”

Tässä salissa on jo moneen kertaan todettu, että Suomen luonnon uhanalaisten lajien määrä on kasvanut ja metsäluonnon lajit ovat suurin uhanalaisten lajien ryhmä. Myös perinteisten laidunalueiden lajit, joihin edustaja Kalmari viittasi, ovat merkittävä ja kasvava uhanalaisten lajien ryhmä. Suurin syy lajien uhanalaistumiseen on lajien elinpaikkojen tuhoutuminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Viime kaudella nousi keskusteluun ehkä ensimmäistä kertaa isosti myöskin se, miten Suomen hiilinielut kehittyvät. Nyt on uutisoitu, että Luken, luonnonvarojen tutkimuskeskuksen, aikaisemmat arviot Suomen tämänhetkisestä hiilinielusta ja tulevasta hiilinielusta ovat olleet yliarvioituja. Luken aikaisempi arvio vuoden 2035 nielusta on 35 miljoonaa tonnia. Uusin arvio on noin puolet tästä, 17,9 miljoonaa tonnia. Myös arvio ensi vuoden hiilinielusta, joka vielä joku aika sitten Lukella oli 30,8 miljoonaa tonnia, on nyt 25,6 miljoonaa, eli se on yli 5 miljoonalla tonnilla alentunut. Tämä määrä on melkein sama kuin koko maatalouden päästöt tai puolet liikenteen päästöistä. On selvää, että meidän on metsäpolitiikassa kiinnitettävä aivan uudenlaista huomiota siihen, miten metsien hiilinielu kehitty.

Tässä keskustelussa jo aikaisemmin viittasin siihen, että avohakkuun jälkeen metsän maaperä on pitkään päästöjen lähde. Taimet sinänsä, kun ne kasvavat, ovat prosentuaalisesti suuri nielu — kun ihan pikkuinen taimi kasvaa seuraavana kesänä, esimerkiksi kaksinkertaistuu, ja seuraavana kesänä kasvaa yhdellä kolmasosalla, niin toki se on prosentuaalisesti paljon — mutta hiilidioksidigrammoina ja -kiloina ja -tonneina tällainen avohakkuun jälkeinen taimikko on kuitenkin varsin vähäinen hiilinielu. Tämä taimikon hiilinielu ylittää maaperästä tulevat päästöt vasta noin 20 vuoden päästä hakkuista. On aivan selvä asia, että Suomen metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta se, että avohakkuiden osuus vähenee ja jatkuvan kasvatuksen osuus kasvaa, on hyvä asia, mutta myös metsien hiilinielujen kannalta on sitä parempi, mitä enemmän meillä on suuria puita metsissä.

Myöskin sahateollisuus on esimerkiksi minua — ja uskon, että monia muita kollegoita — lähestynyt sillä viestillä, että tämä avohakkuista ja paperiteollisuuden sellupuuta painottava metsänhoitolinja ei välttämättä ole edes metsäteollisuuden kaikkien osien kannalta paras mahdollinen. On paljon selvityksiä, muun muassa professori Olli Tahvosen tekemiä, jotka osoittavat, että tämä avohakkuista painottava linja ei ole myöskään metsänomistajan taloudellisen edun kannalta paras, ei ainakaan kaikissa tapauksissa.

Eli todella kannatan monien kollegojen esille tuomaa toivetta siitä, että käsittelemme asiantuntijatiedon pohjalta tätä asiaa. Kaiken kaikkiaan sekä ilmaston että luonnon monimuotoisuuden haasteiden takia on selvä asia, että lähes kaikilla toimialoilla tarvitaan isoja muutoksia tähänastiseen toimintatapaan eikä metsätalous, myöskään valtion metsät, voi siitä olla poikkeus.

18.59 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Arvoisa herra puhemies! Suomi on Euroopan metsäisin maa, ja ei ole suinkaan sattumaa, että näin on. Noin 150 vuoden aikajaksolla taaksepäin Suomi on tähän pisteeseen päässyt. Se on pystynyt lisäämään metsiään merkittävästi, poikkeuksellisen paljon. Samalla se pystyy myös käyttämään metsiä kestäväällä tavalla paljon aikaisempaa enemmän, ja tämä tuo mahdollisuuden myöskin siihen, että me pystymme uuden teknologian ja uusien, pitkäaikaisten ja pitkävaikutteisten puutuotteiden avulla pääsemään yhä enemmän ja nopeammin eroon fossiilisten raaka-aineiden käytöstä. Jos meillä ei olisi metsää käytettävissä, me emme tähän pystyisi, ja siksi metsät ovat äärimmäisen tärkeitä niin talouden, luonnon monimuotoisuuden kuin sosiaalisten ja alueellisten lähtökohtien pohjalta.

Hallitusohjelman mukaan jatkuvaa kasvatusta edistetään valtion mailla. Metsähallitus käyttää laajaa kirjoa eri hakkuu- ja metsienkäyttelytapoja, myös jatkuvaa kasvatusta. Metsähallitus on myös ilmoittanut tässä ihan hiljattain, että se perustaa kolme 5 000 hehtaarin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

kokoista aluetta jatkuvan kasvatuksen kokeilua varten. Jatkuva kasvatusta ei itsessään ratkaise monimuotoisuuden turvaamisen ongelmia tai haasteita talousmetsissä. Siihen täytyy käyttää kuhunkin kohteeseen sopivia metsänhoitotapoja.

Metsälaki sallii eri vaihtoehtojen hyödyntämisen metsissä erittäin laajasti tällä hetkellä. Metsälaki edellyttää, että uudistushakkuun jälkeen alueelle syntyy taloudellisesti kasvatuskelpoinen taimikko kohtuullisessa ajassa. Metsälaki koskee kaikkia talousmetsiä, ja totta kai Metsäkeskus tätä valvoo, ja tämä koskee myös Metsähallitusta.

Kansalaisaloite koskee valtion maita, mutta metsänomistaja päättää, minkälaisilla tavoilla ja toimilla siitä laajasta kirjosta, mikä mahdollista on, hän metsiään käsittelee. Siksi en pidä hyvänä sitä, että yksi koeteltu metsänkasvatustapa ja metsänkäyttötapa suljettaisiin pois niin kuin tässä ehdotetaan. Tämä tarkoittaa tietysti myös sitä, että jos metsänomistaja on kiinnostunut jatkuvasta kasvatuksesta, tietoa ja neuvontaa on saatavilla. Eli tässäkin tapauksessa menemme metsänomistaja edellä. Ja kun me tiedämme, että meillä Suomessa on noin 600 000 eri metsänomistajaa, se takaa jo sen, että kirjo metsienkäsitteilyssä on valtavan laaja.

Hallitusohjelmaan on kirjattu myös tavoite ”Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa”. Keinovalikoima on laaja: luonnonsuojelualueiden rahoitus, niin kuin täällä on tullut moneen kertaan esille, heikentyneen elinympäristön tilan parantaminen, Metson jatko ja lisärahoitus sekä talousmetsien luonnonhoidon kehittäminen ja siihen erityiset ja erilaiset välineet. Metso-ohjelmaan lisättiin merkittävä summa rahaa tämän hallituksen toimesta.

Metsät kasvavat tuon 107 miljoonaa kuutiometriä, ja runkopuun kertymä, joka metsistä korjattiin vuoden 2018 aikana, oli 78 miljoonaa kuutiota. Tämä ero metsän kasvun ja metsän käytön välillä on Suomessa Euroopan suurimpia sekä absoluuttisesti että suhteellisesti. Tämä on merkittävä asia, joka meidän kaikkien kannattaa muistaa. Kun me haluamme siirtyä fossiilitaloudesta biotalouteen, meidän suhtautumisemme metsätalouteen ja metsienkäyttöön pitää olla mahdollisimman käytännönläheinen. Uusia innovatiivisia tuotteita pitää tulla, ja niitä tulee.

Tutkimuksen osalta Luke myös panostaa jatkuvan kasvatuksen tutkimukseen, jotta sen toimivuudesta ja sopivuudesta eri kohteisiin saadaan lisää tutkittua tietoa. Luke suuntaa omaa strategista rahoitustaan jatkuvapeliteisen metsänkasvatuksen tutkimukseen. Täällä mainittu maaperätutkimus on myöskin yksi tärkeitä painopisteitä, ja aivan erityisesti tuo painopiste on meillä turvemailla, jotta me saamme tietoa vaikutuksista hiilensidontaan, metsien tuhoriskeihin, monimuotoisuuteen, maisemaan, virkistyskäyttöön, matkailuun sekä puuntuotantoon ja sen kannattavuuteen.

Avohakkuukiello tietäisi erittäin massiivisia taloudellisia vaikutuksia. Korjuun ja urakoinnin osalta osto maakunnissa vähenisi noin 40 miljoonalla eurolla. Tukiin tarjonta vähenisi miljoonaa euroa, joka on todella suuri määrä, ja se painottuu vielä suurimmalta osalta tuonne pohjoisen alueelle. Käsittelypinta-ala lisääntyisi noin 8 000 hehtaaria vuosittain. Nämä ovat isoja lukuja, ja senkin vuoksi meidän kannattaa tästä monipuolisuudesta pitää kiinni eikä lähteä rajoittamaan tämän aloitteen osoittamalla tavalla meidän metsiemme käyttöä.

Lisäksi haluan vielä toisen kohdan nostaa hallitusohjelmasta. Sinne on kirjattu näin: ”Edistetään talousmetsien luonnonhoitoa, kuten lahoppuun ja kantojen jättöä, kulotusta, tekopökelöitä, riistatiheikköjä, suojavyöhykkeitä ja vesistövaikutusten pienentämiseen tähtäviä toimia. Myös Metsähallituksen mailla edistetään jatkuvan kasvatuksen menetel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

miä.” Meillä on hyvin monipuolinen kirjo käytössä olevia toimia, joilla me huolehdimme yhtä aikaa erittäin monista asioista ja siitä hyvästä, jonka metsät meille kaiken kaikkiaan tuottavat. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Puhujalistaan.

19.05 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Haluan lämpimästi kiittää ajankohtaisen Avohakkuut historiaan -kansalaisaloitteen taustalla puurtaneita järjestöjä ja vapaaehtoisia. Kansalaisosallistumista tarvitaan, ja ansaitsette siitä tunnustuksen. Luonnolla ei ole mahdollisuutta tulla tänne eduskuntaan, ja siksi on niin tärkeää, että luontoa edustavat järjestöt tekevät uupumatonta työtä luonnon suojelemiseksi.

Metsät ovat olleet suomalaisille kansallinen ylpeyden aihe. Ne värittävät maisemaamme ja mielenmaisemaamme ja mahdollistavat meille lukemattomia luontoelämyksiä eri puolilla maata, rauhoittavat mieltä ja edistävät ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Metsä on kansallismaisema, joka on ikuistettu useisiin maalauksiin esimerkiksi käppyrämäntyineen ja lintuineen. Avohakkuualueita ei näissä maalauksissa juurikaan ole nähty. [Anne Kalmarin välihuuto]

Suomessa harjoitettavat avohakkuut aiheuttavat metsille kielteisiä vaikutuksia, kun arvokkaita ja vanhoja metsä- ja luontoalueita valjastetaan puuttomiksi nopeiden taloudellisten voittojen toivossa. Yksi vakavimmista avohakkuiden seurauksista on luonnon monimuotoisuuden hupeneminen, ja tämän hallituksen hallitusohjelman ihan ensimmäisiä kohtia on ”Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi”. Lukemattomat eliölajit tarvitsevat elinympäristökseen vanhaa, luonnontilaista metsäkantaa. Hakkuiden myötä muualle muuttaneet lajit eivät useinkaan löydä uudesta metsästä asuinsijaa. On hyvä muistaa, että olemme kuudennen sukupuuttoaalton partaalla eikä uhanalaistumiskehitystä Suomessa ole saatu pysäytettyä, vaikka toisin voisi täällä monista puheenvuoroista päätellä. Niin ei ole. Yli kolmannes Suomen uhanalaisista lajeista on metsälajeja, ja metsäluontotyypeistä jopa 70 prosenttia on uhanalaisia. Suomi on sitoutunut monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseen.

Avohakkuut vaikeuttavat myös ilmastotoimia. On arvioitu, että lisääntyvät hakkuut muodostavat Suomessa jopa lähes liikenteen veroisen päästölähteen. Lisäksi avohakkuut aiheuttavat vesistöjen rehevöitymistä. [Anne Kalmarin välihuuto] Puhtaat ja runsaslukuiset vesistöt olisivat meille kaikille rakkaita myös jatkossa. Metsät auttavat meitä taistelussa ilmastomuutosta vastaan silloin, kun ne toimivat hiilinieluinä. Peitteisten metsien puut ja maaperä sitovat itseensä hiilipäästöjä ilmakehästä hidastaen siten ilmaston lämpenemistä.

Olemme täällä myös usein varsin harhaisen elinkeinokeskustelun ääressä. Tuntuu kuin täällä puhuttaisiin 1950-luvusta, jolloin metsäteollisuuden osuus oli 80 prosenttia Suomen viennistä. Nyt luku on noin 20 prosenttia. Metsäsektorin osuus Suomen bruttokansantuotteesta on varsin vähäinen, noin 4 prosenttia. Ja oikein hyvä, että näin on — muutenhan olisimme kehittynyt maa, joka olisi yhden luonnonvaran varassa, emmekä voisi tarjota kansalaisille tällaista hyvinvointia kuin nyt. Edelleen haasteemme on se, että vientimme ja teollisuutemme ja elinkeinorakenteemme on liian keskittynyt muutamiin sektoreihin. Metsistä keskusteltaessa elinkeinopoliittinen näkökulma on keskeinen. Meidän tulee pohtia, mihin ja miten metsiä voisi hyödyntää mahdollisimman kestäväällä ja kannattavalla tavalla. Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

malainen elinkeinopolitiikka ei voi jatkossa perustua luonnonvarojen ylikulutukseen, josta syntyy alhainen jalostusarvo.

Tuotteita pitää uudistaa ja jalostaa niin, että ne ovat pitkäkestoisempia ja voivat korvata ilmaston kannalta haitallisia tuotteita, ja samalla kuitenkin sellaisessa mittakaavassa, että emme aiheuta uusia ongelmia. [Anne Kalmari: Mutta metsiä ei saisi harventaa!] Esimerkiksi paperin ja sellun arvonlisäys jää vähäiseksi verrattuna sellupohjaisiin uusiin tuotteisiin, kuten muovien tai puuvillan korvaajiin tai optisiin kuituihin. Silti tuntuu siltä, että täällä usein puhutaan nykyisen metsäteollisuuden äänellä, kun meidän pitäisi miettiä, miten pystymme uudistumaan, ja satsata nimenomaan tuotekehitykseen myös metsiemme osalta. On huikea ero siinä, miten paljon arvoa saamme puukilosta verrattuna selluun tai johonkin jalostetumpaan tuotteeseen. On todella tärkeää kuunnella tutkittua tietoa ja pohtia metsien osalta muutakin kuin sitä, mihin nykyiset investoinnit ovat kiinnitettyinä.

Metsät tuottavat elinkeinopoliittista merkitystä myös matkailun avulla, ja matkailu työllistää arviolta 140 000 henkilöä Suomessa. Peitteisillä metsillä on paljon suurempi virkistyskäyttöarvo kuin avohakatuilla metsillä. Suomalaisen luonnon ja lähimatkailun merkitys tulee lisääntymään jatkossa ja korostumaan entistä enemmän. Myös tämän takia olisi tärkeää kohdella metsiämme viisaudella.

Kiitän aloitteen tekijöitä vielä uudemman kerran, ja toivottavasti saamme tästä hyvän käsittelyn, jossa nähdään paljon tutkijoita ja riippumatonta tietoa metsienkasvatuksesta. Jonkunlainen faktantarkastuskin varmaan olisi myös paikallaan kaikista näistä väitteistä, mitä täällä on kuultu.

19.12 Bella Forsgrén vihr: Arvoisa herra puhemies! Metsät ovat suomalaisille rakkaita ja tärkeitä henkisen hyvinvoinnin lähteitä. Olemme erityisen kiintyneitä lähimetsiimme. Ei olekaan ihme, että kansalaisaloite, joka pyrkii lopettamaan avohakkuut valtion metsillä, päätyy eduskuntaan käsiteltäväksi.

Meillä suomalaisilla on ollut monimuotoinen suhde metsään. Enää yksilöt eivät ole niin riippuvaisia metsän antimista, mutta metsällä on yhä tärkeä rooli. Nautimme kesäisistä telttayöpymisistä, syksyisistä sieniretkistä ja talvisista hiihtoreissuista. Retkeily ja ulkoilu metsissä onkin kasvava harrastus. Retkimetsä on monille tärkeä henkireikä arjen kiireiden keskellä. Epävarmuus metsien tulevaisuudesta kaihertaakin monen mieltä. Tämä näkyy myös Helsingin yliopiston metsäekologian laitoksen tutkimuksesta, jonka mukaan 70 prosenttia suomalaisista ei hyväksy avohakkuuta.

Arvoisa puhemies! Jatkuvapeitteinen kasvatus mahdollistaisi yhä valtion metsien hyödyntämisen mutta säästää kuitenkin monille tutut maisemat. Nyt vain alle 5 prosenttia talousmetsistämme hoidetaan jatkuvan kasvatuksen menetelmin. Parantamisen varaa siis on. On myös huomattava, että tieteen käsitykset metsäntutkimuksesta ovat muuttuneet. Tieteelle ominaiseen tapaan sen menetelmät ja teoriat kehittyvät koko ajan, kun aineisto kasvaa ja sekä ilmasto että yhteiskunta ympärillä muuttuvat. Se, mitä joskus pidettiin ehdottomana totuutena, vaikuttaa toisinaan nykytiedon valossa jo jopa vanhentuneelta. Uusin metsätutkimus toteaaakin, että jatkuvapeitteinen on yhtä tehokasta tai jopa tehokkaampaa kuin avohakkuu pitkällä aikavälillä. Muun muassa metsätalouden suunnittelun professori Timo Pukkalan mukaan nykyinen avohakkuihin pohjautuva kasvatus on vastoin sekä metsänomistajan etua että myös metsien luonto- ja virkistysarvoja.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa on monta hyvää kirjausta. Hallitusohjelmassa todetaan, että monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja edistetään ja muun muassa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

ilmastotavoitteita otetaan tässä huomioon. Samassa ohjelmassa linjataan, että Metsähallituksen omistajapolitiittiset linjaukset päivitetään niin, että kestävä metsätalous, puun saataavuus, luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, ilmastopolitiikan tavoitteet ja maankäytön eri muodot sopivat paremmin yhteen. Avohakkuiden kieltäminen valtion mailla jatkaisi tätä hyvää hallituksen linjaa.

Arvoisa puhemies! Suomi on sitoutunut nopeisiin toimiin ilmastomuutoksen pysäyttämiseksi. Tiedeyhteisö on varsin yksimielisesti varoittanut liian korkean hakkuumäärän veistävän kaikki muut maamme ilmastotoimet. [Anne Kalmari: Siksi metsät pitää saada kasvamaan!] Meidän tulisikin kuunnella tarkoin korvin tutkijoiden viestiä. Tämänkin takia Avohakkuut historiaan -aloite on niin tärkeä. Se osoittaa, että kansalaiset ottavat tutkijoiden viestin tosissaan. Suomalaiset ovatkin huolissaan paitsi ilmastomuutoksesta myös siitä, missä jamassa metsiemme monimuotoisuus on.

Metsät ovat ylivoimaisesti merkittävin ja tehokkain keino hillitä ilmastomuutosta. Niiden hiilinielu onkin kolmannes koko Suomen tuottamien ilmastopäästöjen määrästä. Avohakkuu hävittää kaiken hiiltä sitovan biomassan, ja avohakkuun jälkeen hävitetty alue on 20 vuotta hiilen luovuttaja. Metsässä nimittäin merkittävä osa hiilestä on sitoutunut maahan. Avohakkuun jälkeen paljon tuosta hiilestä pääsee maaperästä kiertoon.

Siirtyminen pois avohakkuista valtion metsissä on mahdollista. Se ei tarkoita metsätalouden lopettamista tai valtion metsistä saatavien tulojen loppumista. Se tarkoittaa sitä, että niissä harjoitetaan metsätaloutta nykyistä kestävämmiin. Ei ole siis ollenkaan yhdentekevää, miten valtio metsiä hoitaa. Aloitteen allekirjoittajien viesti on selkeä: ne tulee hoitaa niin, että me voimme vastata ilmastomuutoksen tuottamaan suureen haasteeseen ja nauttia monimuotoisista metsistämme niin tänään kuin vuosikymmenienkin päästä. — Kiitos.

19.17 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Kansalaisaloitteen tekijöitä täytyy kiittää siitä, että pääsemme keskustelemaan metsäpolitiikasta niin täällä suuressa salissa kuin sitten tuolla valiokunnassa, jonne olemme nyt tässä lähetekeskustelussa tätä kansalaisaloitetta lähettämässä. On ollut mielenkiintoista kuulla erilaisia näkemyksiä tähän liittyen, ja onneksi myös hallituspuolueiden riveissä päälinja tässä on ollut selvästi vastuullinen, suomalaista hyvää metsänhoitoa ja monipuolisia hakkuutapoja korostava, mutta kyllä kieltämättä vähän kylmää kuulla näitä vihreiden puheenvuoroja, jotka antaisivat aika kylmää kyytiä maakunnille ja ylipäätään suomalaiselle hyvinvointiyhteiskunnalle sitä kautta, [Bella Forsgrén: Ei pidä paikkaansa! — Hannu Hoskonen: Joka sana!] että metsä tuottaa todella huomattavan osan siitä lisäarvosta, joka voidaan niin hyvinvointiyhteiskunnan palveluina kuin tulonsiirtoinakin sitten kansalaisille jakaa. [Hälinää]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat! Täällä on nyt edustaja Autolla puheenvuoro. Teidän omat puheenvuoronne odottavat vielä.

Arvoisa puhemies! Mielelläni osallistun vaikka pieneen debattiin jossain vaiheessa, koska mielelläni kysyisin vihreiltä edustajilta tarkentavia kysymyksiä, mutta ehkä tässä puheenvuorossa haluan tuoda esiin muutaman näkökulman, joita ei ole mielestäni vielä riittävästi tässä keskustelussa käsitelty.

Täällä toki erittäin kokeneet ja taitaviksi tunnetut edustajat, esimerkiksi valiokunnan arvostettu puheenjohtaja Kalmari ja toisaalta ministeri Leppä, ovat käyttäneet hyviä, asiantuntevia puheenvuoroja, enkä näitä kertaakaan, mutta haluan kuitenkin vielä korostaa sitä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Suomessa tosiaan hyvällä metsänhoidolla on viimeisten 60 vuoden aikana saatu puuston tilavuus kasvamaan miljardilla kuutiometrillä — 1,5 miljardista kuutiosta 2,5 miljardiin kuutioon — ja se on kyllä melkoinen hiilivarasto. Se on ollut valtava ja se on edelleen kasvava hiilinielu, ja kyllä ihmettelen, että perustuen tiedon puutteeseen, tai en tiedä mihin, vihreät sitten täällä esittävät, että meidän pitäisi luopua tällaisesta hiilinielusta. Mutta tosiaan nykyisellä monipuolisella hakkuutapojen yhdistelmällä puuvarat ja samalla myös tietysti nämä hiilinielut tai hakkuumahdollisuudet — mitä näkökulmaa haluammekaan korostaa keskustelussa — on saatu kasvamaan, ja ne kasvavat myös tulevat vuosikymmenet, jos toimimme jatkossakin vastuullisesti.

Valtion mailla on tosiaan käytössä kasvupaikkaperusteinen metsienkasvatus, ja tarkan paikkatiedon avulla metsäammattilaiset valitsevat hyvinkin pienipiirteisesti kullekin metsikölle parhaiten soveltuvan metsänkäsittelemällin, ja, arvoisa puhemies, en ala tässä nyt tarkemmin käymään tilastoja läpi, miten näitä hoidetaan. Iso linja on se, mikä tässä on olennainen.

Kaiken kaikkiaan tämä luontojärjestöjen avohakkuukieltoaloite todellisuudessa edellyttäisi, että siirryttäisiin senkaltaiseen harvennushakkaamiseen, jossa hakataan lähinnä suuret puut pois metsästä, ja näin ollen, arvoisa puhemies, kehitys olisi täysin päinvastainen kuin mitä edustaja Hassi täällä kuvasi. Tämä aloitteen mukainen toiminta johtaisi todennäköisesti nimenomaan siihen, että metsien puuston koko pienenee.

Jatkuva kasvatus menetelmänä on varmasti sillä tavalla houkuttava, että se on taloudellisessa mielessä aluksi tietysti varsin kannattava. Kun isoja, järeitä puita hakataan pois ilman mitään velvoitetta uudistaa metsää, niin siinä on tietysti todella hyvä kustannus—hyöty-suhde. Mutta jos metsä ei uudistukaan sinne harvana kasvavan pienemmän puuston alle, niin joudutaan sitten taas palaamaan avohakkuihin ja istutukseen. Tämä on varmasti asia, josta pitäisi saada enemmän tutkittua tietoa. Ero siemenpuuhakkuuseen on siinä, että siemenpuuhakkuussa valitaan metsikön parhaat puut, ne isot puut, siementämään, ja olosuhteet uuden metsän syntymiselle pyritään turvaamaan tarvittaessa myös vaikkapa maata muokkaamalla niin, että metsä todella uudistuu. Jatkuvaan kasvatukseen siirtyminen tosiaan johtaisi siihen, että järeät metsät vähenisivät ja metsien kuva muuttuisi pikkuhiljaa nykyistä pienipuustoisemmaksi. Näin ollen metsien hiilensidonta ei taatusti kasvaisi, ja puuston hiilivarastokin lopulta lähtisi pienenemään.

Arvoisa puhemies! Tosiaan päätöksenteossa olisi varmasti viisasta hyödyntää mahdollisimman paljon tutkittua tietoa, ja jatkuvan kasvatuksen epävarmuus liittyy nimenomaan tähän uuden metsän kasvuun, josta meillä ei vielä ole sitä tutkittua tietoa. Toki on empiirisiä havaintoja, niin kuin täällä on monessa puheenvuorossa viisaasti mainittu, vaikkapa 1920-luvulta ja niin edelleen. Tosiaan nämä laskelmat kannattavuudesta nyt perustuvat malleihin, joissa oletetaan, että uusi metsä kasvaa entisen alle, mutta mitattua tutkimustietoa tästä on todella vähän, ja itse asiassa Luonnonvarakeskuksen tutkimuksesta saadaan — toivottavasti ehkä ensi kesänä sitten jo — jonkunlaista tietoa niistä todellisista olosuhteista, missä Metsähallituksen hallinnoimat valtion metsät sijaitsevat, eli tuolla Pohjois-Suomessa, Lapissa ja Koillismaalla ja ylipäätään pohjoisemmassa Suomessa.

Tosiaan vielä, arvoisa puhemies, lyhyesti luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen: Siinä on tämä jatkuva kasvatus menetelmänä ei ole ratkaiseva, vaan olennaista on se, että luontokohteitten ja puuryhmien säästäminen osataan tehdä taitavasti ja myöskin lahopuu-jatkumo onnistutaan turvaamaan, mutta tämä voidaan tehdä hakkuutavasta riippumatta. Jatkuvan kasvatuksen käyttöä on varmasti edelleen tietysti viisasta sinänsä lisätä valtion

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

mailla. Aivan keskeinen peruste sille on vaikkapa matkailualueilla, maisemanhoidollisista syistä tai vaikka pohjoisen hyvin karuissa metsissä poronhoidolle tärkeitten laidunten osalta ja niin edelleen.

Mutta, arvoisa puhemies, mielelläni kävisin vähän debattia myös näistä talousvaikutuksista tässä asiassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Autto ja muut edustajat, tässä on äsken käyty erittäin pitkä debatti puhemies Vanhasen johdolla, ja tähän keskusteluun varattu aika alkaa olla päätöksessään. Otetaan vielä edustaja Lundén, ja sen jälkeen siirrytään päiväjärjestyksen muihin asioihin. Tähän palataan kyllä sitten muiden asioiden tultua käsitellyiksi.

19.24 Mikko Lundén ps: Arvoisa herra puhemies! Minäkin tahdon kiittää tämän aloitteen tekijöitä siitä, että päästiin keskustelemaan näin arvokkaasta asiasta kuin metsäteollisuudesta. Minun on pakko sanoa tähän heti kärkeen, että en olisi voinut tasan kymmenen vuotta takaperin kuvitella, että kun täytän tänään 40, pääsen puhumaan Eduskuntataloon näinkin hienosta asiasta kuin metsistä. Tämä on upea juttu, kiitos siitä kaikille.

Arvoisa herra puhemies! Suomi elää metsästä. Metsät peittävät 73 prosenttia Suomen maa-alasta. Suomessa käytetään puuta noin 70 prosenttia puuston vuotuisesta kasvusta. Metsiä on suojeltu biodiversiteetin turvaamiseksi noin 13 prosenttia pinta-alastamme. Suomen metsät sitovat yli 40 prosenttia Suomen kansallisista kasvihuonekaasujen päästöistä. Näiden lukujen valossa meillä Suomessa asiat ovat paremmin kuin muualla Euroopassa.

Metsät ovat aina olleet meille tärkeä asia ja ovat sitä jatkossakin. Avohakkuista tehdään maassamme vuosittain alle prosentti metsäpinta-alasta. Valtion mailta on korjattu puuta noin 8 prosenttia teollisuuden tarvitsemasta puumäärästä. Valtion maiden avohakkuukiellon vähentäisi merkittävän puuraaka-aineen toimittajan Metsähallituksen puuntarjontaa etenkin Pohjois-Suomen puuhuollon kannalta. Tietyille paikoille sopiva avohakkuu jäljittelee metsäpalon kaltaista tilannetta, jolloin valoa on paljon. Monet eliölajit hyötyvät tästä. Tasaikäisrakenteinen metsänkasvatus on osoittautunut Suomessa kestäväksi menetelmäksi. Metsät ovat entistä tiheämpiä, ja järeän puun määrä ja osuus puustosta ovat lisääntyneet, vaikka hakkuumäärät ovat vähintään pysyneet ennallaan tai jopa nousseet.

Arvoisa puhemies! Puunkorjuu tulee Suomessa entistä haastavammaksi tulevaisuudessa. Ilmasto-olosuhteet, taudit, loiset, uudet meille levittäytyvät metsätuhohyönteiset ja lisääntyvät myrskytuhot ovat nykypäivää. Tällaisissa tapauksissa avohakkuu voi olla hyväksikin. Avohakkuista suoperäisissä ojitetuissa metsissä on kuitenkin vältettävä. Niistä ei muutenkaan saada tuottavaa talousmetsää karujen olosuhteiden vuoksi. Suomessa ei ole enää kunnon pakkastalvia puunkorjuualueilla, jolloin maa pysyy sulana miltei läpi talven. Koko metsän puusto voi kaatua kerralla, kun suojaavaa jää- ja lumipeitettä ei enää ole. Riskien osuus kasvaa tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Avohakkuista ei pidä lopettaa valtion mailla, mutta on huomioitava, että osa valtion metsistä on huomattavan vanhoja aarnimetsiä etenkin Lapissa, jossa elää niistä riippuvainen metsän eliöstö, kuten taantuneet kuukkelit, metso ja lapintiaiset. Tällaiset alueet on hyvä pitää suojelun piirissä. Luontomatkailun suosio kasvaa, ja ihmiset haluavat nähdä ja kokea ennen kaikkea myös koskemattomia metsäluontoa. Erilaiset metsänkäsittelymenetelmät vaikuttavat eri tavoin metsälajistoon ja monimuotoisuuden kannalta tärkeisiin rakennepiirteisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Arvoisa puhemies! Metsän kasvupaikka ja olemassa oleva puusto asettavat omat rajoitteensa metsän järkevälle hoidolle. Samalla metsätilalla voidaan käyttää eri metsikkökuvioilla erilaisia metsänkasvatusmenetelmiä. Mitä asialle pitäisi tehdä? Puunkorjuuta on suoritettava valikoidusti. Avainkysymys onkin siinä, missä, miten ja missä laajuudessa avohakkuita suoritetaan. Ideaalitilanne onkin, että meillä on riittävästi eri-ikäistä metsää Suomessa, samanaikaisesti sekä suojeltuja että talousmetsiä, joiden monimuotoisuutta turvataan lainsäädännöllä noudattamalla hyvän metsänhoidon suosituksia ja metsäsertifioinnin kriteereitä. Suomessa on puuta, mitä hakata, ja metsäteollisuus tarvitsee päivittäin raaka-ainetta tuotantoonsa.

Metsien uudistaminen istutuksin on Suomessa hyvällä mallilla. Uudistushakkuun jälkeen metsää uudistetaan joko pääosin istuttamalla tai kylvämällä. Jalostetut taimet ovat nopeampia ja kestävämpiä kuin luonnontaimet.

Metsän jatkuvan kasvatuksen vahvuutena ovat korkeiden kustannusten välttäminen ja metsän säilyminen peitteisenä. Vesistövaikutukset, muun muassa humuksen irtoaminen ja valuminen järviin, vähenevät. Hiiltä vapautuu myös turvemailta vähemmän ilman maanmuokkausta.

Lopuksi tahdon tähän sanoa vielä, että en näe aihetta avohakkuiden lopettamiseen valtion mailla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään, kuten sanoin, ja asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muitten asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 19.28.

Keskustelua jatkettiin kello 20.22.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt sitten jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä.

20.22 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa herra puhemies! Meille keskustalaisille metsillä on erityinen merkitys. Metsät ovat keskeinen osa keskustan realistista vihreyttä. Metsät ovat talouden ja hyvinvoinnin lähde. Metsä on hiilinielu. Se on virkistyksen ja voiman lähde suomalaisille. Kestävä metsänhoito on parasta ilmastotyötä. Keskusta haluaa tavoitella sekä hiilinielujen vahvistamista että uusia investointeja puunkäytön lisäämiseksi Suomessa. Hyvin hoidetut ja kasvavat metsät vahvistavat hiilinieluja ja tuottavat entistä enemmän fossiilisia korvaavia raaka-aineita. Tavoitteena täytyy olla, että Suomessa siirrytään fossiilitaloudesta biotalouteen, ja sen takia me keskustalaiset suhtaudumme metsien hyödyntämiseen hyvin käytännönläheisesti. Arvostan suuresti metsiä hoitavia metsänomistajia, puunkorjuun ja puunkuljetuksen ammattilaisia, metsäteollisuuden työntekijöitä ja niitä huippuosaajia, jotka kehittävät puupohjaisista raaka-aineista uusia huipputuotteita. Metsien kestäväällä käytöllä pelastetaan maailmaa, ei tuhota sitä.

Vuoteen 2050 mennessä Suomen metsien kasvu voidaan nostaa 150 miljoonaan kuutiometriin vuodessa. Se edellyttää satsauksia tutkimukseen, tuotekehittämiseen ja metsänhoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

toon. Ilmakehä on yhteinen, ja siksi sekä metsienkäyttöä että hiilinieluja täytyy vahvistaa kestäväällä tavalla. Niin on tehty tähän asti, ja nyt se on entistäkin tärkeämpää, kun pyrimme fossiilitaloudesta eroon. Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen ja luonnon varjelu ovat minun ylisukupolvisen ajattelun keskiössä.

Puhemies! Mielestäni metsien eri käyttömuodot eivät ole ristiriitaisia, vaan ne ovat yhteensovitettavissa kasvavan biotalouden kanssa. Suomesta voidaan tehdä esimerkkimaa metsien taloudellisen hyödyntämisen, virkistyskäytön ja luontoarvojen sekä ilmastomuutoksen torjunnan onnistuneesta yhdistämisestä. Tällöin pidämme myös huolta suomalaisista hyvistä ja ammattitaitoisista 650 000 metsänomistajasta. Kestävä metsänhoito on siis parasta ilmastotyötä. Meidän pitää tavoitella sekä hiilinielujen vahvistamista että uusia investointeja puunkäytön lisäämiseksi Suomessa.

Puhemies! Metsähallituksella on merkittävä rooli suomalaisessa maanomistamisessa, metsätaloudessa, luontoliikunnassa, matkailussa ja erilaisissa suojelutoimissa. Metsähallitus hallinnoi 12,5:tä miljoonaa hehtaaria maamme pinta-alasta. Keskusta haluaa, että Metsähallitus pysyy vahvana ja vastuullisena kaikkien suomalaisten yhteisen maa-, metsä- ja vesiomaisuuden hoitajana. Metsien verotusta on kehitettävä, ja sillä tavoin voimme saada markkinoihin tehoa. Puumarkkinoiden toimivuutta ja metsätalouden kilpailukykyä ei voi heikentää liian kireällä pääomatuloverolla. Metsävähennyksen asteittainen korottaminen on edelleen tavoite, sillä se ehkäisee tilojen pirstoutumista, edistää sukupolvenvaihdoksia ja kannustaa metsäomaisuuden säilymistä suomalaisten perheiden omistuksessa.

Puhemies! Lopuksi todettakoon vielä itsestäänselvyys: keskusta ei hyväksy kiinteistöverotuksen laajentamista maa- ja metsätalousmaahan.

20.27 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Alkuun haluan korjata yhden virheen, jonka sanoin tuossa debattikeskustelussa, kun totesin, että jatkuvaan kasvatukseen siirtyminen johtaisi siihen, että metsämme rämettyisivät. No eihän siinä tietenkään ihan näin kävisi, että niistä metsistä tulisi rämeitä. Tosiasia on se, että järeät metsät kyllä silloin vähenisivät ja metsien kuva muuttuisi pikkuhiljaa nykyistä avoimemmaksi ja pienipuustoisemmaksi.

Jos tästä asiasta ensinnä yleisellä tasolla sanoo jotain, niin haluaisin todeta kuitenkin sen, että minun ajattelumaailmassani metsä on jotenkin suomalaisten ihmisten sielunmaisema. Varmasti aika monelle sellaisellekin, joka ei elä lähellä metsää tai elää kaupungeissa, metsällä on iso merkitys ja luonnolla yleensäkin. Suomalaiset ovat luontoihmisiä. Suomalaiset arvostavat luontoa, luonnon monimuotoisuutta, ja luonto ei ole pelkästään eikä metsä ole pelkästään meille taloudellisen hyödyntämisen väline tai asia, joka liittyy talouteen ja metsätalouteen. Metsätalous on valtavan tärkeää meille. Sillä on suuri merkitys meille työpaikkojen muodossa, kansantaloudellisesti, vientituloina ja niin edelleen, mutta metsän merkitys on paljon monimuotoisempi. Kuten kerroin, itsekkin viihdyn metsässä, ja melkeinpä aina kun täältä Helsingistäkin eduskunnasta Lappiin menen, menen ensinnä metsään, talvella hiihtämään, kesällä lenkkeilemään tai patikoimaan, nauttimaan luonnosta, luonnon monimuotoisuudesta, ja siksi metsä on hyvin arvokas myös virkistyspaikkana, niin kuin useimmille suomalaisille. Tästä arvosta haluan luonnollisesti pitää kiinni, ja se on tärkeä asia.

Nyt tässä on tehty kansalaisaloite, joka lähtisi siitä, että valtion metsissä totaalisesti kiellettäisiin avohakkuut. Minun ajatteluni lähtee siitä, että tämä kansalaisaloite, vaikka sen taustalla on erittäin hyviä arvoja ja tärkeitä arvoja, on aloite, joka lähtee taas tällaisesta jyr-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

kästä ajattelutavasta, että joko tai. Meillä on aika paljon yhteiskunnassa tällä hetkellä liikkeellä tämäntyyppistä ajattelumaailmaa muutoinkin, minusta vähän liikaa, että lähdetään siitä, että olet joko tätä äärilaitaa tai toista äärilaitaa — ja näinhän asiat useimmiten eivät ole. Minusta metsänhoidossakin ja metsätaloudessakin voimme löytää sellaisen keskitien, kultaisen keskitien, jossa ei totaalista kieltoa ole millekään mutta samalla huolehdimme siitä, että meillä on luonnon monimuotoisuus ja metsien monimuotoisuus turvattu, ja huolehdimme siitä, että metsiä eri tavalla pystytään hyödyntämään.

Tämä aloite kohdistuu aika paljon Pohjois-Suomeen ja Lappiin sen takia, että kaksi kolmasosaa Metsähallituksen hallinnoimista maista sijaitsee Lapissa. Metsätalouden maista ei läheskään niin paljon, koska aika paljon Lapissa olevista Metsähallituksen hallinnoimista maista on muuta kuin metsätalouden piirissä olevaa aluetta. Siellä on paljon kitu- ja joutomaata, paljon on tuntureita ja suojelualueita, joilla on oma, todella tärkeä merkitys. Silti tämä koskettaa paljon nimenomaan Pohjois-Suomea ja Lappia, ja kun katsotaan sitä aluetta, niin me olemme kuitenkin kyenneet pohjoisessa ja Lapissa aivan eri tavalla huolehtimaan luonnon monimuotoisuudesta ja metsien monimuotoisuudesta, ja uskallan sanoa, että se on hyvällä tasolla Lapissa.

Kun tuossa keskustelin muutaman edustajankin kanssa, jotka sinänsä tätä ajatusta ja tätä aloitettakin tukivat, niin kyllä he tunnustivat ja tunnustivat, että missä ehkä sitä tarvetta enemmänkin olisi, on täällä Etelä-Suomessa. Meillä on paljon suojelu-aluetta ja paljon myös metsiä suojeltu, ja jos ajatellaan nimenomaan tätä jatkuvan kasvatuksen käyttöä, niin olen sitä mieltä, että kyllä sitä voidaan lisätä pohjoisessa ja Lapissakin, ja edelleen sitä kannattaisi lisätä nimenomaan turvemaiden kasvatuksessa ja matkailualueilla maisemanhoidonkin vuoksi ja pohjoisen karuissa mäntymetsissä nimenomaan poronhoidolle tärkeissä kohteissa. Mutta se, että me panisimme totalkiellon, että ei päätehakkuita tai avohakkuuta ollenkaan, ei ole viisasta. Silloin sahausimme omaa jalkaamme, eivätkä tuloksetkaan välttämättä siinä olisi sitä, mitä tavoitellaan, kun me aiheuttaisimme sillä sen, että järeät metsät vähenisivät ja metsien kuva muuttuisi, jolloin metsien hiilensidontakykykin heikkenisi sitä kautta isossa kuvassa.

Sen takia edustan linjaa, että haetaan kultainen keskitie. Haetaan tässäkin kompromissi. Hoidetaan meidän metsiä tehokkaasti. Huolehditaan siitä, että metsätaloudellakin on erinomaiset toimintamahdollisuudet täällä, mutta samalla huolehditaan metsien ja luonnon monimuotoisuudesta, virkistyskäytöstä, kansallispuistoista ja kaikkien muidenkin elinkeinojen kuin metsätalouden toimintaedellytyksistä, joihin liittyy paljon myös metsä. Tämäntyyppistä ajattelua peräänkuulutan täällä ja toivon, että nekin, jotka ovat allekirjoittaneet tämän kansalaisaloitteen ja pitävät näitä luontoarvoja tärkeinä yhtä lailla kuin itsekin pidän, ymmärtäisivät myös tämän näkökulman: me pystymme myös sovittamaan yhteen intressejä Suomessa, ja olemme kyenneet siihen muuten ehkä maailman parhaiten.

20.34 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Jotta ymmärtäisimme erilaisten aloitteiden kokonaistaloudelliset vaikutukset, kannattaa aina pysähtyä miettimään. Tämä avohakkuiden kieltohan johtaisi pitkässä juoksussa siihen, että metsiemme terveydentila heikkenisi. Se on selvä asia, että kun yritetään päällekkäisiä latvuserroksia kasvattaa ja isoja puita kaadetaan pienten sekaan, niin syntyy vääjäämättä — se on kiistattomasti todistettu tosiasia — valtavia tuhoja. Se nuori metsä, mikä sinne alle jäisi — ja kuviteltaisiin, että se sieltä nousee — on jo vaurioitunut lähtötilanteessa. Se olisi siis lähtötilanteessa jo sairas. Ja sen pärjääminen nykyisissä ilmasto-olosuhteissa olisi tuhoon tuomittu yritys. Eli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

ei pidä lähteä tekemään tällaisia ympäristökokeiluja, joissa nimenomaisesti pyritään kasvattamaan sellaista metsää, joka ei kasva.

Sitten tämä käsite, että me suojelemalla muka metsiämme palvelemme: Teemme siinä suurimman mahdollisen karhunpalveluksen koko metsäluonnolle. Jos metsä, tai mikä tahansa ekologinen ympäristö, ei uusiudu, se johtaa vääjäämättä sen tuhoon ennemmin tai myöhemmin. Se on nähty kaikissa luonnonilmiöissä, mitä maa päällään kantaa.

Sitten kun puhutaan puunjalostuksesta, niin meidän on todella turvattava se suomalaisen puuraaka-aineen saatavuus tämän maan rajojen sisältä. Se on ainoa tie, jolla Suomi pystyy maailmassa pärjäämään ja velkansa maksamaan — ja ennen kaikkea pitämään hyvää elintasoa yllä.

Kun on kuunnellut tämän keskustelun puheenvuoroja, niin nostan sieltä muutaman yksityiskohdan esille. Edustaja Holopainen vihreistä sanoi tästä sellunkeitosta, että se ei ole kannattavaa. Nimenomaan sellunkeitto on se ensimmäinen tapahtuma, joka mahdollistaa tämän monipuolisen kemiallisen metsäteollisuuden uuden kasvun ja uuden nousun. Se sellu on nimenomaan keitettävä sieltä kuitupuusta erilleen, ja sitä sitten voidaan ruveta jalostamaan. Siitä voi rakentaa vaikka hiilikuitua, tai siitä voi rakentaa miljoonia, miljoonia muita tuotteita. Sellunkeitto on tässä tapauksessa se ensimmäinen askel kohti uusia tuotteita — tuotteita, joista tänä päivänä emme puoliakaan edes tiedä. Samoin selluloosan keitossa syntyvä ligniiniaine ja monenlaiset eteeriset öljyt, mitä sieltä syntyy, tarjoavat aivan valtavat määrät mahdollisuuksia tehdä uusia tuotteita.

Tiedän, että suuret metsäyhtiöt ovat näissä asioissa kehittämässä uusia tuotteita, ja ne kehitystyöt ovat äärimmäisen tarkkaan salassa pidettyjä, ja niitä tuotteita vähitellen putkahtelee julkisuuteen. Me olemme nähneet jo esimerkiksi puun ja muovin yhteismateriaalista tehtyjä astiastoja. Ja on aivan varmasti totta, että esimerkiksi tulossa on, uskoakseni, sellainen tavoite, että tietokoneiden ulkokuori voidaan tehdä muovin sijasta uusiutuvasta puukuidusta, jolloin staattisen sähköngelman menee pois. Tänäpäin kaupasta on saatavilla viskoosista valmistettuja vaatteita, jotka nimenomaan puukuidusta tehdään.

Nimenomaan sellunkeitosta kaikki alkaa. Sellunkeitto ei tänäpäin ole vanhanaikaista, vaan se on nykyaikaisen kemianteollisuuden valtava lähtölaukaus. Siitä kaikki alkaa. Näin ollen, kun me haluamme kieltää uudistushakkuut Suomen metsissä jollakin alueella, se johtaisi pikkuhiljaa näivettymiseen, ja sille tielle Suomen ei pidä lähteä.

Kun 60-luvun lopulla ja 70-luvun alussa Suomen metsien kasvu ylitti ensimmäistä kertaa sen vuotuisen hakkuumäärän — silloinhan muutamina vuosina hakattiin enemmän kuin metsien kasvu oli — niin siitä on tähän päivään mennessä yli miljardi kuutiota puuta kasvatettu lisää, hiilinielu on yli tuplaantunut, samoin puuvarasto on tuplaantunut. Ja niin kuin edellisessä puheenvuorossa sanoin, aivan välttämätöntä ilmastonmuutoksen kannalta on meille se päämäärä, että uudistamme metsiä ja teemme niistä entistä vahvempia kestäväksi ilmastonmuutoksen rasitukset.

Se, mitä Saksassa viime kesänä tapahtui, tuli oikeastaan oikealla hetkellä. Kun kiihкотomasti tarkastelemme sitä tapahtumaa, mitä oli Keski-Euroopassa myös Tšekinmaalla ja taisi olla jonkun verran Slovakian puolellakin sitä tapahtumaa, että vanhat metsät kuolivat pystyyn ilmastonmuutoksen seurauksena ja sitten ylitiheät metsät kärsivät saman kohtalon, niin hoitamattomuus ja yli-ikäisyys koituivat näiden metsien kohtaloksi. Niitä oli noin 70—80 miljoonaa kuutiometriä. Eli suurin piirtein se Suomen metsien kokonaishakkuumäärä meni siellä metsää, kuoli tai tuhoutui, ja sitä jouduttiin sitten hätätilanteessa hak-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

kaamaan vähän enemmänkin. Se on muuten tällä hetkellä sotkenut myös suomalaista puumarkkinaa hieman. Näin ollen meidän on itse pidettävä huoli, että metsät ovat kunnossa.

Minä en vain jaksa, arvoisat edustajakollegat, ymmärtää sitä, että meillä on asetettu vastakkain metsien hakkuu ja metsien tuhoaminen, ja suojeleminen on muka sitten pelastava tekijä. Jos lähdemme metsiä suojelemaan aktiivisesti, se johtaa siihen, että meidän hiilinielut pienenevät ja hiilivarasto pienenee, ja pahimmillaan käy niin, että menetämme sen kasvupotentiaalin, mikä nimenomaan uusiutuvan raaka-aineen maassa Suomessa on.

Tähän uusiutuvaan raaka-aineeseen, arvoisa puhemies, perustuu metsäteollisuus ja energiateollisuus. Metsäteollisuuden sivutuotteena tuotamme valtavan määrän energiaa, sähköä, kaukolämpöä eri kohteisiin, sitten tuotamme erilaisia muita materiaaleja — no sahatavaraa tietysti tulee, se on itsestäänselvyys, kun puhutaan tukista. Miten me voisimme sen jälkeen rakentaa pysyviä, hyviä puutaloja, ellei olisi järeää puuta metsissä korjattavaksi? Ja se järeä puu syntyy vain sillä, että elävä, terve puu kasvaa tukiksi ja sitä kautta joutuu jonnain päivänä sahan teriin.

Tämä on se kehitystie, jota meidän pitää kulkea. Jos me jonkun metsäalueen käytön kategorisoimme jollakin keinoin kapeaksi linjaksi, joka ei mahdollista järkevää toimintaa, se on Suomen kannalta kaikkein huonoin vaihtoehto, ja toivon, että eduskunta ei sellaista vaihtoehtoa koskaan tee.

20.40 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Nykyinen metsälaki sallii omistajalle vaihtoehtoisia metsänkäsitteilytapoja, ja sehän on tietysti sinänsä positiivista, eräällä tavalla omistajan oikeutta kunnioittavaa. Täytyy samaan hengenvetoon todeta kuitenkin, että esimerkiksi meillä Varsinais-Suomessa ei juuri ole tällaisia metsiä, joissa olisi käytetty jatkuvaa kasvatusta. Ne ovat todella harvinaisia.

En kannata tätä kansalaisaloitetta. Minusta myös valtiolla tulee olla vapaus käyttää avohakkuumenetelmää tai sitten jatkuvan kasvatuksen menetelmää. Valtion täytyy olla tasa-arvoisessa asemassa omistajana. Ja tietysti on niin, että kun valtion metsät pitkälti keskittyvät itäiseen ja pohjoiseen Suomeen, niin tämä on myös merkittävä aluepoliittinen kysymys, eli tärkeä asia niille alueille, joilla valtion metsien osuus metsistä on suuri.

Jatkuvan kasvatuksen menetelmän valitseminen merkitsee tietynlaista vapaaehtoista luopumista metsätalouden korkeimmista tuottavuustavoitteista. Jatkuva kasvatusta on metsätaloudellisesti varsin ongelmallista. Se on vaikea laji. Se on ongelmallista muun muassa sen vuoksi, että sen myötä metsäkoneiden käynnit metsässä lisääntyvät, jolloin puiden juuristot vaurioituvat ja jäljelle jäävät, metsään jätettävät puut usein vahingoittuvat. Jatkuvalle kasvatukselle on tyypillistä, että metsässä käydään sitten paljon useammin ikään kuin häiritsemässä sen kasvua.

Meillä Varsinais-Suomessa, kuten laajalti Etelä-Suomessa, on erityisesti kuusimetsissä pulmana maannousema eli kuusen tyvilaho. Kysymys on juurikäävistä, jonka voittaminen edellyttää usein puulajin vaihtoa kuusesta muuhun puulajiin. Se taas on jatkuvassa kasvatuksessa käytännössä mahdotonta.

20.43 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty tänään laaja keskustelu metsien käytöstä, ja moni on jakanut myös omia luontokokemuksiaan. Itselleni tärkeä henkireikä on Nuuksion kansallispuisto, jonne pääsee kätevästi julkisilla kulkuvälineillä. Kansallispuistoissa arvokasta on se, että ne metsät säilyvät luonnontilaisina eikä tarvitse pelätä avohakkuuta. Samaa moni toivoo omista tärkeistä retkeilymetsistään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

Haluan vielä korostaa sitä, että metsien käytössä on tärkeää huolehtia kokonaiskestävyydestä. Pelkkä puuntuotannon maksimointi ei ole kokonaishyödyn kannalta järkevää, sillä silloin esimerkiksi monimuotoisuudelle, virkistykselle, matkailulle tai metsien hiilensidonnalle asetetut tavoitteet saattavat olla ristiriidassa. Metsähallituksen osalta on äärimmäisen tärkeää, että nuo monet tavoitteet ovat sopusuhteissa, jotta yhteinen metsäomaisuutemme tuottaisi meille maksimaalisen yhteiskunnallisen hyödyn. Ministeri Leppä toteasi puheenvuorossaan, että metsän omistaja päättää, ja valtion omistamien metsien osaltahan päätösvalta on meillä.

Metsähallituksen osalta on tärkeää asettaa puuntuotannon rinnalle konkreettisia tavoitteita esimerkiksi monimuotoisuudelle ja hiilensidonnalle. Tavoitteista johdettujen käytännön toimien tulee pohjautua uusimpaan tutkittuun tietoon. Metsähallituksen tuleekin olla edelläkävijä ja osoittaa suuntaa parhaaseen mahdolliseen metsienkäyttöön.

Arvoisa puhemies! Vielä totean, että pian alkava vuosi 2020 tulee olemaan biodiversiteetin supervuosi. Kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen osapuolikokous lokakuussa Kiinassa ratkaisee, pystymmekö pysäyttämään globaalin biodiversiteettikadon. Yrity maailma perää valtioilta ratkaisuja. Euroopan komissio on linjannut, että EU tavoittelee ympäristöjohtajuutta ja sitä kautta vahvaa biodiversiteettisopimusta. Toivonkin, että Suomi on EU:n jäsenvaltiona ja maailman johtavana metsämaana edistämässä tätä tavoitetta niin kansainvälisesti kuin omien kansallisten metsävarojemme osalta.

20.45 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä on käyty hyvää keskustelua kansalaisaloitteen pohjalta. Edustaja Elo tuossa nosti metsien virkistyskäytön ja epäili, että avohakkuut estäisivät virkistyskäyttöä, tai hyvin paljon duubioi sitä. Järjestin tästä aiheesta seminaarin, monimuotoisuusseminaarin, viime istuntokaudella. Siihen osallistuivat Suomen Latu, partio ja lukuisia erilaisia järjestöjä suunnistusjärjestöistä lähtien, eikä yksikään niistä järjestöistä vaatinut avohakkuukielloa. Itsekin esimerkiksi aktiivisena marjastajana tykkään käydä poimimassa metsävattuja. Niitä on tosi harvassa, ja muutaman vuoden päästä sitten, kun se avohakkuualue ei ole enää samanlainen, täytyy taas etsiä toiset marjapaikat. Mustikoita saan sangoittain, niitä paikkoja tienoillani on yllin kyllin, mutta tämä metsävattu on oikein todella harvinainen.

Monimuotoisuuskysymys nousi myöskin tuossa edustaja Elon puheenvuorossa. Monimuotoisuus on tärkeä asia, sitä tulee vaalia, ja kuten monessa puheenvuorossa on tässä nostettukin, sitä Suomessa on opittu vaalimaan ja siihen asiaan täytyy jatkossakin kiinnittää huomiota. Jatkuva kasvatusta lisää monimuotoisuutta, mutta niin lisäävät hakkuuaukotkin. Vanhassa metsässä ei kuki maitohorsma tai suolaheinä, vanhassa metsässä ei lennä sinisiipi eikä kultasiipi, maamehiläiset eivät tee sinne pesiään, ja sen vuoksi siellä ei ole touko-härkiäkään. Vanhassa metsässä ei marjo pihlajaa, vanhassa metsässä eivät saalista kotka tai pikkulepinkäinen. Näille kaikille ja monille muille eläin- ja kasvilajeille uudistusala tarjoaa mahdollisuuden kukoistukseen.

Jos uhanalaisista lajeista ollaan huolissaan, niin kuin niistä tulee olla, pitäisi kaikkien luontojärjestöjen olla barrikadeilla Suomen laiduntavien eläinten puolesta. Sen sijaan WWF ei edes vaivautunut kertomaan sisarjärjestölleen Ruotsissa, että meillä ei käytetä soijaa märehäijöillä. Uhanalaisista lajeista kolmannes, yli 400, elää perinnebiotoopeissa ja laidunmailla. Niitä on parikymmentätuhatta hehtaaria. Kuivissa kangasmetsissä uhanalaisia lajeja on 150. Metsää meillä on yli 20 miljoonaa hehtaaria. 20 000 hehtaaria, kolmannes

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

uhanalaisista lajeista, ja toinen kolmannes siellä metsissä, joita on 20 miljoonaa hehtaaria. Mistähän meidän kannattaisi aloittaa ne suojelutoimet?

20.48 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Kalmaria hyvästä, asiantuntevasta puheenvuorosta, ja osaltani totean vielä tähän monimuotoisuuteen sen, että kun metsiä uudistetaan, niin se metsä, mikä tänä päivänä on vanha metsä, on käynyt läpi sen kaaren, joka on tarjonnut erilaisille eliöille... Otetaan esimerkkinä avohakkuualue, joka on kulotettu. Sieltä löytyy semmoinen harvinainen sienilaji kuin kuplamörsky, jota ei missään muualta löydy. Tai kun on laikutettu alue, niin sieltä löytyy korvasieniä. Siellä, missä maanpintaa rikotaan, voi käydä keräämässä korvasieniä ja sen jälkeen nauttia herkullisista ruuista, joita korvasienistä ruokaa valmistava henkilö osaa tehdä.

Elikkä meillä on valtava määrä mahdollisuuksia, kun käytämme koko luonnon monimuotoisuuden hyväksi. Ei monimuotoisuutta ole se, että kasvatamme vanhan kuusikon. Siellä ei oikeastaan ole minkäänlaista monimuotoisuutta. Joku harvinainen kääpälaji voi löytyä, mutta sulkeutunut kuusikko ei kasvata mitään muuta kuin joitakin äsken mainitsemiä kääpälajeja ja ehkä joitakin sieniä, ei mitään muuta. Sitten kun siihen karhunsammal iskee pohjaan, niin siellä ei ole kerta kaikkiaan marjojakaan. Vanhassa metsässä eivät kasva marjat.

Nykyiset valtavat marjasadot on mahdollistanut nimenomaan tämä nykyinen metsätalous, avohakkuut ja uudistaminen, joka tuo ensi vaiheessa tietysti karuille maille puolukan ja rehevämille maille vadelman ja sitten myöhemmin valtavat mustikkasadot. Tämäkin pitää huomioida, että nykyinen metsienkäsittely on mahdollistanut valtavan määrän monimuotoisuutta.

Yksi on jäänyt näiltä aloitteen tekijöiltä ihan kokonaan huomiotta — en tiedä, onko vahinko vai liekö tarkoitus. Metsätalous on mahdollistanut valtavan suuren, valtavan tiheän metsäautotieverkoston, joka mahdollistaa tämän monimuotoisuuden hyödyntämisen tässä maassa: kalallakäynnin, sienessäkäynnin, marjassakäynnin. Olen aivan varma siitä, että jos näitä metsäautoteitä ei olisi, niin ei tuolla pikiteiden varsilla autoja olisi, jotta sieltä voisi kävellä reppu selässä kymmenen kilometriä puolukkaan, ei varmasti olisi, vaan sinne mennään komeasti autolla, keitellään kahvit tienvarressa, kerätään välillä mustikoita, ja kaikilla on hauskaa.

Tämä kannattaa myös aloitteen tekijöiden muistaa, että jos me lähdemme monokulttuurimaisesti ajamaan jotakin tiettyä päämäärää unohtaen totuuden, niin siitä ei kyllä hyvää seuraa. Toivon, että tämä avarakatseisuus löytyisi myös tästä salista.

20.50 Tiina Elo vihr: Arvon puhemies! Ilta on jo pitkällä, joten lyhyesti kommentoin tähän: En näe tarkoituksenmukaisena, että me asettaisimme niittyjen ja metsien uhanalaiset lajit tässä erityisesti vastakkain. Itse toki myöskin kannatan sitä, että ylläpidetään perinnebiotooppeja, ja oman kotini lähellä Laajalahden Natura-alueella myös laiduntaa karja kesäisin niittyä ylläpitämässä. Meillä on kuitenkin tutkitusti tietoa siitä, että on vanhojen metsien lajeja, jotka ovat uhanalaisia — niistä hömötiainen nousi tavallaan sen tunnuseläimeksi, eikä varmaan kovin moni meistä osannut ajatella, että hömötiainenkin olisi uhanalainen — ja se osoittaa, että vaikka meillä metsiä on paljon, niin niitä vanhoja metsiä ei niinkään. Kukaanhan ei ole tässä keskustelussa puhunut myöskään metsienkäsittelyn kokonaan lopettamisesta. Me olemme puhuneet valtion metsien käsittelystä ja avohakkuiden lopettamisesta siellä. Itse en näe, että asia on niin mustavalkoinen, ja toivonkin, että keskustelu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 64/2019 vp

valiokunnassa jatkuu asiantuntijalausuntojen pohjalta, ja toivon, että myös ympäristövaliokunta pääsee tätä asiaa käsittelemään ja tästä lausuntoa antamaan. — Kiitos.

20.52 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa puhemies! Kyllä valiokunnassa käsittely jatkuu asiantuntijakuulemisin, ja lupaan tälle hyvän ja monipuolisen käsittelyn.

Vielä uhanalaisista lajeista: Meillähän lahoppuun määrä suomalaisissa metsissä lisääntyy, ja on jopa niin, että lukuisia lahoppuulajeja on poistettu uhanalaisten luettelosta tai niiden uhanalaisuuden astetta on lievennetty, ja niin meillä on ihan hyvää kehitystä tässä. Haluaisin myös, että avohakkuukiellon puolustajat muistaisivat, että jatkuvalla kasvatuksella lahoppuun määrä vähenee nykytutkimuksen mukaan. Toki sielläkin puolella voidaan sitten alkaa uudentyyppisiä toimia, joilla saadaan lahoppuun määrää lisättyä, mutta nyt näytöt näyttävät ihan toista suuntaa. Että jos se lahoppu on tärkeä, niin siitäkin näkökulmasta kannattaa pohtia tätä avohakkuukiellon aloitetta.

Mutta summa summarum: Hyvä keskustelu. On tärkeää, että metsäsektori nousee esille, ja valiokunnassa tähän sitten perehdytään vielä syvemmin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.